

Riktlinje för beslut om insats enligt socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

Denna riktlinje tydliggör vilka social-och omsorgsnämndens biståndsbedömda insatser är och utformningen av dessa enligt socialtjänstlagen (2025:400) (SoL) och lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387) (LSS). Riktlinjen tydliggör när en person kan få insatserna. Riktlinjen tar upp utgångspunkterna för insatser enligt dels LSS, dels SoL. Riktlinjen är framtagen för social-och omsorgsförvaltningens medarbetare som handläggningsstöd, utförarna av verksamhet, personer som tar emot insatserna samt andra kommuninvånare. Riktlinjen tydliggör vad social-och omsorgsnämnden i Linköpings kommun anser vara skäliga levnadsförhållanden för personliga insatser, skälig levnadsnivå för vissa ekonomiska insatser och goda levnadsvillkor i respektive insats, jämte rådande rättspraxis. Social-och omsorgsnämnden följer upp riktlinjen vid behov. Det dokumentformat som riktlinjen är i fungerar bäst i den digitala miljön.

Innehåll

1. Inledning	5
1.1 Syftet med riktlinjen	5
Hur ska riktlinjen användas?	5
1.2 Övergripande utgångspunkter	5
Lagar och förordningar	5
Beslut enligt SoL och LSS (bilagan)	6
1.3 Ansvar och befogenheter	6
1.4 Informationsskyldighet	6
1.5 Barns bästa	7
1.6 Avgifter för SoL och LSS insatser	8
2. Beslut	8
2.1 Beslut om insats	9
2.2 Förbehåll i beslut	9
2.3 Beslut om ekonomiskt bistånd	10
2.4 Verkställighet	10
2.4.1 Erbjudande om verkställighet	11
2.5 Följa upp beslut	11
3. Beslut om insats enligt Socialtjänstlagen	12
3.1 Socialtjänstlagen (2025:400)	12
3.2 Ensamkommande barn och unga	12
3.3 Öppenvård enligt 4 kap. 1 § SoL	13
Familjestöd	13
Anhörigstöd	13
Brottsförebyggande	14
Boendestöd	14
Boendestöd med bas	14
Stöd vid umgänge	14
Samtalsstöd	15
Provtagning	15
Dagvård	15
Kontaktperson	15
Kontaktfamilj	16
Särskild kvalificerad kontaktperson (SKKP)	16
3.4 Våld i nära relationer	17
Samtalsstöd	17
Skyddat boende	17

Kortsiktigt boende	17
Långsiktigt boende	17
Ekonomiskt bistånd	18
3.5 Haldygnsvård	18
Familjehem	18
Barn och unga	18
Vuxna	19
Hem för vård och boende (HVB)	19
Barn och unga	19
Vuxna	19
Stödboende unga	20
Stödboende/motivationsboende vuxna	20
Utslussningsboende	21
Jourhem	21
Akuthem	21
Utredningshem- HVB	22
HVB på SiS Ungdomshem	22
Kontraktsvård	22
Vårdvistelse på HVB	22
Korttidsplats	23
Bostad med särskild service enligt SoL, inriktning psykiatri	23
3.6 Boendeinsatser	23
Kortsiktigt boende	25
Långsiktigt boende	26
3.6.1 Ekonomiskt bistånd	26
4. Beslut om insats enligt LSS	26
4.1 Bedöma behov hos barn med funktionsnedsättningar	27
4.2. Dubbla insatser	28
4.3 Insatser enligt LSS	28
Personlig assistans enligt 9 § punkt 2	28
Ledsagarservice enligt 9 § punkt 3	29
Biträde av kontaktperson enligt 9 § punkt 4	30
Avlösarservice i hemmet enligt 9 § punkt 5	30
Korttidsvistelse utanför det egna hemmet enligt 9 § punkt 6	30
Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov enligt 9 § punkt 7	31
Bostad med särskild service för barn eller ungdomar enligt 9 § punkt 8	32
Bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § punkt 9	32

Daglig verksamhet enligt 9 § punkt 10	33
Förhandsbesked 16§	33
Ordlista och definitioner	35
Bilaga 1 - Insatser i Linköpings kommun enligt socialtjänstlagen och lag om stöd och service till vissa funktionshindrade	39
Socialtjänstlagen (2025:400) - SoL	39
Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387) - LSS	46

1. Inledning

1.1 Syftet med riktlinjen

Denna riktlinje omfattar beslut enligt SoL (socialtjänstlagen (2025:400) och LSS (lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387)). Insatser som fattas med stöd av SoL och/eller LSS omfattas av denna riktlinje för personer 0-65 år.¹ Riktlinjen avser även beslut enligt SoL avseende socialpsykiatri och missbruksvård oavsett ålder.

Syftet med riktlinjen är att skapa ett enhetligt synsätt vid bedömningar samt att säkerställa att beslut fattas i enlighet med gällande lagstiftning. Riktlinjen är ett ställningstagande för vad Socialnämnden bedömer vara goda levnadsvillkor alternativt skäliga levnadsförhållanden för personliga insatser och skälig levnadsnivå för ekonomiska insatsera levnadsförhållanden för personliga insatser och skälig levnadsnivå för ekonomiska insatser för insatser enligt SoL och LSS.

Hur ska riktlinjen användas?

En riktlinje anger en riktning och en ram samt förtydligar lagstiftningen. En riktlinje ska syfta till att skapa samsyn kring beslutsprocesser i Linköpings kommun avseende insatser som social-och omsorgsnämnden ansvarar för. Riktlinjen riktar sig till både kommuninvånarna, den som tar emot stöd, anhöriga, myndighetsutövningen och nämndens kommunala och privata utförare. Den ska dessutom bidra till en jämn kvalitet i verksamheten.

1.2 Övergripande utgångspunkter

Lagar och förordningar

Riktlinjen utgår från Socialtjänstlagen (2025:400), Hälso-och sjukvårdslagen (2017:30), Lag om samverkan vid utskrivning från slutet hälso-och sjukvård (2017:612), Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387), Lag om vissa kommunala befogenheter (2009:47), Offentlighets-och sekretesslag (2009:400), Diskrimineringslag (2008:567), Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724), Förvaltningslag (2017:900), Äktenskapsbalken (1987:230), Föräldrabalken (1949:381) samt Lag om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (2018:1197).

Sverige har ratificerat FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, den trädde i kraft januari 2009. Det nationella målet för

¹ Beslut om socialpsykiatri och/eller vård för skadligt bruk och beroende enligt socialtjänstlagen gäller oavsett ålder.

funktionshinderspolitiken är att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund.

Bilaga - Beslut enligt SoL och LSS

Ytterligare villkor för beslut enligt SoL och/eller LSS framgår av bilaga till denna riktlinje. I bilagan framgår för respektive insats bland annat: avgränsning i tid, omfattning av insats, tid för uppföljning. Avgränsning i tid både för beslut om insats och uppföljning börjar inte gälla förrän beslutet är verkställt.

1.3 Ansvar och befogenheter

Linköpings kommun ansvarar, enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen, för socialtjänsten inom sitt område och har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Den kommun som den enskilde är stadigvarande bosatt i eller har starkast anknytning till (bosättningskommun) ansvarar för insatser till den enskilde, om inte annat följer av 2,3 eller 4 §. Kommunen ansvarar även för insatser enligt 9 § 2-10 LSS.² Social- och omsorgsnämndens ansvar förtydligas i det av kommunfullmäktige beslutade *Reglemente för Linköpings kommun*. Social- och omsorgsnämnden ansvarar för principiella vägval avseende insatser inom dess ansvarsområde och dess omfattning. Samtliga insatser som social- och omsorgsnämnden tillhandahåller och handlar upp ska bygga på bästa tillgängliga kunskap/evidens. Socialdirektören har i uppdrag att ta fram och vid behov revidera tillämpningsanvisningar, informationsmaterial för målgruppen och rutiner tillhörande denna riktlinje.

1.4 Informationsskyldighet

Linköpings kommun är en del i välfärdskedjan och ska arbeta med förebyggande insatser för att skapa trygghet och säkerhet för dess medborgare. Socialförvaltningens handläggare ska alltid informera om utbudet av övriga relevanta samhällstjänster. Handläggare ska också informera om regionens resurser.

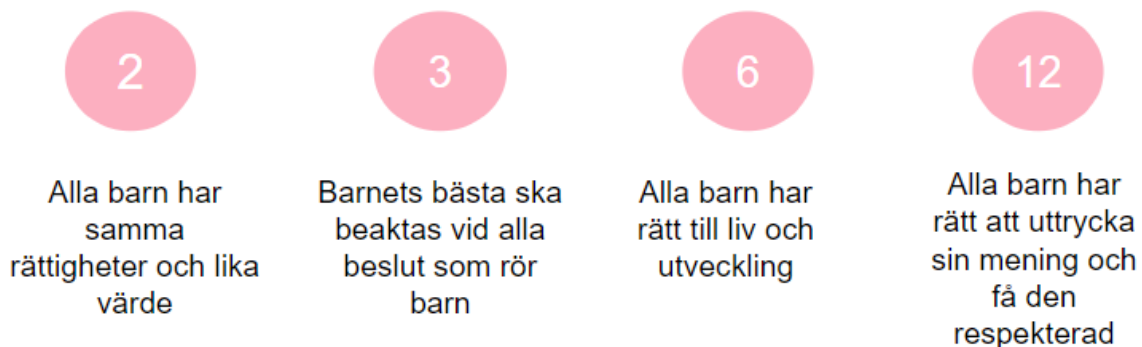
Kommunen har informationsskyldighet även till personer som har behov av insatser men som inte är motiverade att ta emot stöd.

Utförare som tillhandahåller insats utan behovsprövning är skyldig att informera om möjligheten att ansöka om insatser och få sin sak utredd och prövad i ett beslut.

² Om inget annat avtalats enligt 17 § LSS.

1.5 Barns bästa

FN:s konvention om barns rättigheter, eller barnkonventionen som den också kallas, finns 54 artiklar om mänskliga rättigheter för barn. Det finns dock fyra grundläggande principer som alltid ska beaktas när det handlar om frågor som rör barn och unga. FN:s konvention om barnets rättigheter, blev svensk lag 1 januari 2020. De fyra grundläggande principerna är enligt nedan bild.

Även artikel 23 i barnkonventionen som handlar om att barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv samt hjälp att aktivt delta i samhället är viktigt att tillämpa.

Vid alla åtgärder som rör barn ska i första hand det som bedöms vara barnets bästa beaktas. Vid bedömningen av barnets bästa ska hänsyn tas till barnets åsikter. Om ett beslut eller en annan åtgärd rör vård- eller behandlingsinsatser för ett barn, ska det som är bäst för barnet vara avgörande.

Begreppet "barnets bästa" är konventionens grundpelare och har analyserats mer än något annat begrepp i barnkonventionen. Vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall och hänsyn ska tas till barnets egen åsikt och erfarenhet. Barnets bästa ska gälla i alla beslut även om barnet självt inte är mottagare av biståndet. En viktig del i bedömningen av vad som är barnets bästa är barnets egna synpunkter och åsikter. För att kunna avgöra barnets bästa har barn rätt att få information, komma till tals och bli lyssnade på samt få sina åsikter beaktade i alla frågor som berör hen. När åsikterna beaktas ska hänsyn tas till barnets ålder och mognad.

Barnet ska kontinuerligt få relevant information vid en åtgärd som rör barnet. Informationen ska vara anpassad till barnets individuella behov och situation i fråga om ålder, mognad och individuella förutsättningar. Den som lämnar informationen ska så långt det är möjligt försäkra sig om att barnet har förstått informationen.

1.6 Avgifter för SoL och LSS insatser

Det finns särskilda dokument som beskriver avgifter för vård- och omsorgsinsatser och hemsjukvård samt avgifter för mat enligt kommunallagen.³ Det finns även länsgemensamma riktlinjer som reglerar hälso- och sjukvårdsuppgifter i Linköpings kommun.⁴

1.7 Valfärdsbrott

Linköpings kommun arbetar aktivt med välfärdsbrott och på Social- och omsorgsnämnden har stort fokus lagts på personlig assistans, exempelvis i form av fördjupade kontroller av assistansanordnare, sjuklöner och återsökning av medel. Detta syftar till att säkerställa att systemet används korrekt och att felaktig användning förhindras.

Vid misstanke om välfärdsbrott finns rutiner för att utreda och vid behov vidta åtgärder, såsom exempelvis en polisanmälan samt återkrav av felaktigt utbetalda belopp.

2. Beslut

Det finns ett antal utgångspunkter som ska beaktas vid handläggning enligt denna riktlinje. En utgångspunkt vid handläggning är gällande bestämmelser i bland annat lagstiftning, rättspraxis och förarbeten.

Innan handläggare fattar beslut om insats ska andra alternativ för att tillgodose den enskildes stödbehov ha prövats. Den enskilde ska, så långt som det är möjligt, självständigt kunna tillgodose sina behov efter den egna förmågan. En annan utgångspunkt att beakta är insatser som respektive huvudman ansvarar för, det vill säga kommunen, regionen eller svenska staten.

Civilsamhällets insatser och/eller nyttjandet av digitala lösningar är alternativ som också ska beaktas inför beslut om insats.

Asylsökande

Migrationsverket har det övergripande ansvaret för mottagandet av asylsökande, och personer som ansökt om uppehållstillstånd omfattas av LMA (Lag om mottagande av asylsökande m.fl.). Den enskildes behov ska därmed i första hand tillgodoses via Migrationsverket. Mottagandet ska så långt som möjligt vara individuellt anpassat med särskilda hänsynstaganden till bland annat personer med särskilda behov. Migrationsverket ansvarar för att den enskilde har ett boende som är anpassat utifrån eventuella funktionsnedsättningar.

Socialtjänsten har dock det yttersta ansvaret för individerna i kommunen och att den enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Det innebär att vi i undantagsfall kan

³ För mer information se dokumentet "Avgifter SOL/LSS" [Taxa Avgifter för kost och boende vid insatser med stöd av LSS och SoL - linkoping.se](#)

⁴ <https://www.linkoping.se/utforarwebben/vard-stod-och-omsorg/halso--och-sjukvard/lankar/>

bevilja akut nödbistånd, se rubrik 2.3. De insatser som beviljas ska alltid vara tidsbegränsade samt ske i ordinärt boende.

Den sökande ska som utgångspunkt styrka sin legala vistelse i Sverige, exempelvis genom att uppvisa uppehållstillståndskort, LMA-kort eller på annat sätt styrka uppehållsrätt i Sverige.

Socialförvaltningen ska återsöka kostnader från Migrationsverket i de fall det är möjligt.

2.1 Beslut om insats

Ett ärende till Socialförvaltningen kan uppkomma genom en ansökan, begäran, anmälan eller på ett annat sätt.⁵ Beslut om en insats fattas efter genomförd utredning och ger svar på ansökan/anmälan/begäran eller det som inkommit på ett annat sätt.²²¹

Samtliga beslut måste innefatta ett förbehåll om att beslutet kan komma att ändras om omfattningen av den enskildes behov förändras. Det ska alltid ske en individuell prövning om beslutet ska vara tillsvidare eller tidsbegränsat, om det är tidsbegränsat måste det alltid motiveras. En helhetsbedömning av den enskildes situation och behov måste alltid göras i varje enskilt fall.

Inför beslut om insats måste alltid den enskildes motivation och mottaglighet av den aktuella insatsen utredas. Motivation är en viktig förutsättning för genomförandet av insatsen, framförallt för de över 18 år.

Beslut som inte kan verkställas på grund av att den enskilde tackar nej till erbjuden insats vid två tillfällen följs upp för att sedan omprövas eller avslutas. Om insatsen avslutas kan den enskilde göra en ny ansökan om det är aktuellt.

I ärenden om LSS ska det i beslutet framgå vilken insats som den enskilde beviljats och omfattning, i syfte att det ska bli tydligt vad beslutet kommer innebära i praktiken för personen. I ärenden om insatser enligt SoL ska det i beslutet framgå vilka behov som ska tillgodoses och den insats som personen har beviljats.

2.2 Förbehåll i beslut

Ett gynnande beslut med stöd av SoL eller LSS ska föras med förbehåll som begränsar den fortsatta giltigheten av beslutet vad gäller tid, men även med anledning av en omprövning på grund av ändrade omständigheter. I samband med att handläggare fattar beslut kan handläggaren göra bedömningen att ta ställning till om beslutet ska föras med båda eller något av förbehållen.

⁵ Att ett ärende kan uppkomma på ett annat sätt är exempelvis att ett ärende kan uppkomma genom en förfrågan, en begäran om ett yttrande eller ett meddelande från en annan myndighet, information via media eller genom nämndens egna iakttagelser.

Ett förbehåll i form av tidsbegränsning av beslut ska innehålla en redovisning av datum för när beslutet börjar gälla samt datum för när det upphör att gälla. Att tidsbegränsa ett beslut ska alltid föregås av en individuell bedömning som utgår ifrån den enskildes behov av insatsen. Exempelvis när den enskilde har behov av en insats som varierar över tid kan det vara lämpligt att tidsbegränsa insatsen.

Ett förbehåll i form av omprövning på grund av ändrade omständigheter ska innehålla en definition av vad ändrade omständigheter innebär. Att använda ett ändringsförbehåll i beslut ska alltid föregås av en individuell bedömning som utgår ifrån den enskildes behov av insatsen. Formuleringen ska som huvudregel innehålla följande: *Detta beslut kan komma att omprövas, om de omständigheter som ligger till grund för beslutet förändras på ett sätt som medför att behovet av insatsen inte längre föreligger eller att insatsen behöver justeras. Beslutet kan också komma att omprövas om det efter beslutsdatum framkommer uppgifter som kommunen inte hade kunnat beakta i samband med beslutet och som hade resulterat i en annan bedömning av behovet.*

Möjligheten att ompröva ett gynnande beslut finns även i lag. Enligt 14 kap. 9 § socialtjänstlagen (2025:400) får socialförvaltningen ompröva och ändra ett beslut om en insats till den enskildes nackdel om beslutet gäller tills vidare och om förhållandena har förändrats väsentligt. Utrymmet att ompröva enligt denna paragrafen gäller bara för beslut som socialförvaltningen fattat efter den 1 juli 2025. Möjligheten att ompröva enligt denna paragraf är därmed begränsad och socialförvaltningen kommer att fortsätta att använda sig av omprövningsförbehåll i beslut.

2.3 Beslut om insats för ekonomiska behov

Huvudansvaret för handläggning och beslut om ekonomiskt bistånd ligger hos Arbetsmarknadsnämnden (AN). Social- och omsorgsnämnden hanterar dock vissa utbetalningar i överenskommelse med AN, exempelvis vid placeringar, vräkningsförebyggande arbete och våld i nära relationer. Den nuvarande arbetsmodellen bygger på att SF identifierar behov av ekonomiskt bistånd i samband med andra sociala insatser, utreder enligt 12 kap. 1 § SoL och genomför utbetalningar i specifika situationer. Utbetalningarna belastar IAF:s budget och regleras löpande av SF:s ekonomifunktion.

2.4 Verkställighet

Efter att beslut om insats fattats enligt SoL eller LSS ska beslutet verkställas, genom ett så kallat verkställighetsbeslut. Detta omfattar var beslutet ska verkställas, exempelvis på vilket boende ett beslut om bostad med särskild service ska verkställas.

Ett beslut om insats, oavsett heldygnsvård eller öppenvård, ska som huvudregel verkställas inom upphandlad verksamhet eller hos den kommunala utföraren.

Den enskilde har möjlighet att lämna önskemål om var ett beslut om insats ska verkställas, men har däremot inte rätt att bestämma var insatsen ska verkställas. Nämnden har ett ansvar att bedöma att den erbjudna verkställigheten tillgodoser den enskildes behov och tillförsäkrar den enskilde skäliga levnadsförhållanden för personliga insatser och skälig levnadsnivå för ekonomiska insatser enligt SoL eller goda levnadsvillkor enligt LSS. Som huvudregel går ett verkställighetsbeslut inte att överklaga. Avseende beslut enligt LSS kan dessa överklagas.

2.4.1 Erbjudande om verkställighet

Efter beslut om beviljad insats lämnas erbjudande om verkställighet till den enskilde. Den enskilde har 14 dagar på sig att tacka ja eller nej till ett erbjudande om verkställighet. Om den enskilde tackar nej till erbjudandet dokumenteras skälen för det i den enskildes journal.

Om den enskilde tackar nej efter ett erbjudande om verkställighet som bedöms tillgodose den enskildes behov har nämnden möjlighet att ompröva beslutet. Omprövningen kan innebära att den enskildes beslut om insats upphör. I samband med omprövning av beslutet ska den enskilde ges information om att en ny ansökan kan göras.

Om den enskilde tackar nej efter två olika erbjudanden om verkställighet, vid erbjudande om boendeplats särskilt boende enligt SoL samt särskilt boende enligt 9 § 9 eller 9 § 8 LSS, som bedöms tillgodose den enskildes behov, har nämnden möjligheten att ompröva beslutet. Omprövningen kan innebära att den enskildes beslut om insats upphör. Om den enskilde inte återkommer med svar på erbjudanden om plats på särskilt boende enligt SoL eller särskilt boende enligt 9 § 8 eller 9 § 9 inom 14 dagar ska det tolkas som att vederbörande tackar nej till den erbjudna platsen. I samband med omprövning av beslutet ska den enskilde ges information om att en ny ansökan kan göras.

2.5 Följa upp beslut

Beslutade insatser ska följas upp enligt:

- gällande lagstiftning,
- i enlighet med bilaga 1,
- när behoven hos den enskilde har förändrats,
- när synpunkter och klagomål har framförts, eller
- om det är aktuellt utifrån omständigheterna i övrigt.

Vård avseende barn under 18 år i någon av formerna av HVB, akuthem, jourhem eller stadigvarande familjehem ska övervägas/omprövas av nämnden var sjätte månad. Vårdtiden räknas från första placeringsdag oavsett form.

3. Beslut om insats enligt Socialtjänstlagen

3.1 Socialtjänstlagen

Socialtjänstlagen (SoL) är en målinriktad ramlag som ökar möjligheten att utforma verksamheten med utgångspunkt från lokala förutsättningar och behov. I lagen anges målen för verksamheten och vilka resultat som ska åstadkommas men i regel inte hur detta ska uppnås.

Insats enligt socialtjänstlagen kan ges antingen för personliga behov enligt 11 kap 1§ eller för ekonomiska behov enligt 12 kap 1§.

Insats enligt 11 kap 1§ kan ges till enskild som inte själv kan tillgodose sina personliga behov och inte heller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt att få insatser av socialnämnden för dessa behov. Den enskilde ska tillförsäkras skäliga levnadsförhållanden genom insatserna. Vid bedömning av vilken insats som kan vara aktuell måste en sammanvägning göras av olika omständigheter främst den enskildes behov och önskemål, den önskade insatsens lämplighet som sådan samt kostnaderna för den önskade insatsen i jämförelse med andra insatser.

Insats för ekonomiska behov enligt 12 kap 1§ SoL ska den enskilde genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv.

3.2 Ensamkommande barn och unga

Kommunen ansvarar för det praktiska mottagandet av ensamkommande barn och unga som Migrationsverket anvisat till Linköping, det vill säga boende, daglig omsorg, eventuellt särskilt stöd, god man och skolgång. I Linköpings kommun finns ett ordnat mottagande för ensamkommande barn 0-20 år. I åldrarna 16-20 finns möjlighet att bo i kommunens stödboende efter dokumenterad bedömning att den unge är redo för det. Efter 18 år kan den unge som hittat egen boendelösning få boendestöd. Åldersgräns för dessa insatser är avslutat gymnasium och som längst till vårterminens slut det året den unge fyller 20 år. Ensamkommande barn och ungdomars ekonomiska förhållanden ska följa riksnormen för försörjningsstöd.

Ensamkommande barn och unga som bedöms ha ett mer omfattande vårdbehov har rätt till samma insatser som andra barn med motsvarande vårdbehov. Ensamkommande barn och unga i asyl som inte har fått besked om asylfrågan från Migrationsverket vid 18-årsdagen övergår till Migrationsverkets ansvar. Bedömning om undantag sker i enlighet med vårdbehov som motsvarar LVU-skäl.

3.3 Öppenvård enligt 11 kap. 1 § SoL

Socialnämnden ansvarar för att det finns tillgång till öppenvård för att kunna möta barns, ungas och vuxnas behov. Med öppenvård avses alla insatser till barn och unga där barnet inte är placerad i heldygnsvård. Öppenvård ges till vuxna utifrån behov stöd för skadligt bruk och beroende och annan social problematik.

Familjestöd

Målgruppen för insatsen är barn och ungdomar, 0-20 år, samt deras familjer, vilka har behov av socialt stöd på grund av psykosociala problem, exempelvis relations-eller skolproblem eller akuta krissituationer. Behov kan finnas under kortare eller längre tid och ha varierande omfattning. Målgruppen kan inkludera barn och ungdomar som vistas i familjehem i Linköping kommuns närhet och av olika skäl behöver extra socialt stöd. Insatserna innefattar olika typer av socialt stöd, exempelvis praktiskt/pedagogiskt stöd, samtalskontakt, individuellt stöd till barn och stöd i föräldrarollen. Med anledning av att de unga kan ha en skiftande social och psykosocial problematik kan behovet av stöd och insatser variera i form och omfattning.

Anhörigstöd

Anhörigstöd riktar sig till barn och ungdomar, 4-20 år, som är anhöriga och befinner sig i en problematisk livssituation på grund av en förälders/vårdnadshavares svårigheter, exempelvis på grund av ett beroende eller en sjukdom. Insatsen riktar sig också till barn och ungdomar som lever i familjer där det förekommer våld eller där en förälder är frånvarande på grund av ett fängelsestraff.

Brottsförebyggande

Insatserna syftar till att förhindra fortsatt normbrytande beteende eller återfall i brott för barn och unga upp till 21 år. I vissa specifika fall kan även vuxna beviljas brottsförebyggande insatser. Flera brottsförebyggande insatser är manualbaserade och sker i samverkan med andra aktörer.

Gängkriminalitet

Socialnämnden arbetar aktivt med att förebygga och hantera gängkriminalitet genom ett strukturerat samarbete mellan socialtjänsten och andra aktörer. Fokus ligger på att identifiera och stödja ungdomar och vuxna som är i riskzonen för att dras in i eller redan är involverade i kriminella miljöer. I Linköpings kommun används samverkansmodeller som Sociala insatsgrupper (SIG) och SSPF (samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritidssektor). Dessa modeller syftar till att identifiera unga i riskzon och skapa samordnade insatser som kan bidra till att bryta destruktiva mönster. Genom en tät dialog mellan de olika aktörerna säkerställs att individen får rätt stöd i tid. För individer som vill lämna en kriminell

livsstil erbjuder nämnden stöd genom särskilda avhopparverksamheter. Nämnden ansvarar för att tillhandahålla insatser som skyddat boende, missbruksbehandling, psykosocialt stöd och hjälp till etablering i arbetslivet. I nära samarbete med polisen genomförs hotbilda-bedömningar och säkerhetsåtgärder för att säkerställa avhopparens trygghet. Nämnden har ett uttalat ansvar för att erbjuda skydd och stöd till individer och anhöriga som hotas av kriminella grupper detta ska dock vara styrkt och den enskilde individen behöver göra sitt yttersta för att medverka i socialtjänstens planering. Detta kan inkludera att tillhandahålla tillfälligt boende på annan ort, säkerhetsplanering och annat stöd för att hjälpa individen att återfå trygghet och stabilitet i sitt liv.

Socialnämnden arbetar även sedan hösten 2023 med en insats som heter Rätt Kurva, som är den svenska versionen av den tyska metoden Kurve kriegens. Rätt Kurva innebär omfattande individuella och skraddarsydd insatser till familjer med barn i ålder 8–15 år, som har begått brott och där polis och socialtjänst gemensamt bedömer att det finns en förhöjd risk för eskalerande brottslighet.

I Linköpings kommun anpassas insatserna efter de lokala behoven. Genom att analysera lokala trender inom kriminalitet och våld arbetar nämnden med skraddarsydd lösningar. Arbetet omfattar insatser som kan minska risken för nyrekrytering till kriminella nätverk, liksom särskilda program för unga som löper hög risk att hamna i kriminalitet. Nämnden strävar efter att upprätthålla en kontinuerlig uppföljning av de insatser som görs. Socialtjänsten arbetar i nära samverkan med skola, fritid, polis och andra samhällsaktörer för att säkerställa att de berörda individerna får ett långsiktigt stöd som leder till förändring.

När en individ får skydd ställs tydliga skyldigheter för att säkerställa säkerheten och stödets effektivitet. Personen förväntas samarbeta med socialtjänsten, följa säkerhetsplanering och bryta kontakten med tidigare kriminella nätverk. Deltagande i erbjudna insatser som utbildning, terapi och arbetsförberedande aktiviteter är obligatoriskt, liksom att hålla sig fri från droger och kriminalitet.

Individen har ansvar kring öppenhet om hotbilden, meddela förändringar och hålla kontakt med ansvarig handläggare. Sekretess kring insatser och skyddad information är avgörande vilket innebär att den enskilde har ett ansvar att säkerställa att man inte röjer den skyddade placeringen. För barn som placeras med föräldrar så åligger det föräldrarna att säkerställa att barnen inte röjer platsen för tidigare nätverk, övriga kontakter eller dylikt. Om den enskilde inte följer uppsatta regler eller är delaktig i den planering som socialtjänsten presenterar leder det omprövning alternativt direkt avslut. Om fortsatt koppling till kriminella nätverk föreligger stödet upphör stödet samma dag. Skyldigheterna klargörs i en överenskommelse i början av insatsen tillsammans med de berörda.

Boendestöd

Boendestöd är en insats som syftar till att den enskilde ska bli självständig och delta i samhällslivet. Insatsen ska präglas av en rehabiliterande inriktning som fokuserar på ett individuellt utformat stöd. Insatsen riktar sig till personer med kognitiva, psykiska,

neuropsykiatriska funktionsnedsättningar eller skadligt bruk och beroende som upplever väsentliga svårigheter att utföra aktiviteter inom olika livsområden.

Boendestöd med bas

Insatsen riktar sig till enskilda som har större behov än enbart insatsen boendestöd. Den enskilde ska inte kunna delta i öppen verksamhet utan att ha ett behov av ett socialt sammanhang, där ett begränsat antal personer deltar och med en större personaltäthet.

Målgruppen är vuxna individer med kognitiva, psykiska eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och/eller skadligt bruk och beroende. Det rör samma målgrupp som för boendestöd men där boendestöd inte är tillräckligt. Det skall finnas ett omfattande behov av stöd och vägledning samt behov av basverksamhet med personal. Enskilda får stöd i sitt ordinära boende och har social samvaro med tillgång till basverksamheten. Det finns tillgång till trygghetstelefon och stödet kan ges i grupp eller enskilt. Geografisk närhet till basverksamheten utgör inget krav kopplat till individens egen bostad.

Stöd vid umgänge

Stöd vid umgänge kan beviljas i tre olika situationer och benämns olika beroende på orsaken till stödet.

- Umgängesstöd - När domstol fattar beslut om umgänge med en förälder som barnet inte bor med kan den besluta om att det under umgänget ska närvara en person som socialnämnden utser. Föräldrabalken (FB) kap 6 15 c §
- Kontaktperson vid umgänge - Under förutsättning att föräldrarna är överens om det så kan de ansöka om en kontaktperson som stöd i samband umgänget utifrån barnets behov. Beslut om insats enligt 11 kap. 1 § Socialtjänstlagen (SoL).
- Stöd vid umgänge för placerade barn och föräldrar. Beslut om insats enligt 11 kap. 1 § Socialtjänstlagen (SoL).

Samtalsstöd

Samtalsstöd beviljas i form av olika insatser riktade till vuxna personer som har ett behov av samtalsbehandling, individuellt eller i grupp. Den enskilde som ges insatsen kan exempelvis ha ett skadligt bruk och beroende eller samsjuklighet. Vuxna kan även beviljas insatsen, om samtalsstöd skett som serviceinsats, via biståndsbedömning av social- och omsorgsförvaltningen.

Samtalsstöd kan också beviljas barn och unga, 13-20 år, som har ett riskbruk eller som är beroende av alkohol, droger eller spel.

Provtagning

Beslut om provtagning syftar till kontroll med anledning av barnets, den unges missbruk eller skadligt beroende. För att få provtagning upp till 21 års ålder krävs i regel att även

samtalsstöd sker. Föräldrar som har placerade barn och unga kan behöva lämna prover inför umgänge. Detta för att kunna påvisa nykterhet.

Dagvård

Insatsen dagvård ska främst användas för att tillgodose den enskildes omfattande behov av vård för skadligt bruk och beroende samt personalstöd, nästintill samma vårdbehov som ett HVB. Den enskilde behöver inte lämna Linköping, exempelvis för att bryta socialt nätverk eller där personen både har ett eget boende och kan delta i behandling.

Dagvård kan i vissa fall beviljas som kvarts dagvård, halv dagvård eller hel dagvård. Dagvård ska inte beviljas stället för beroendemottagningen eller boendestöd, utan ska endast beviljas när öppenvård genom beroendemottagningen och andra öppna insatser är prövade och uttömda

Kontaktperson

Syftet med insatsen är att ge barn, unga och vuxna möjlighet att bryta isolering eller bli aktiverade på sin fritid. Målgruppen är personer 13 år och äldre.

Syftet med kontaktpersonen är att motivera, ge förutsättningar och tillsammans med den enskilde öva för att delta i befintliga verksamheter, aktiviteter och mötesplatser som erbjuds i civilsamhället. Målet med insatsen är att den enskilde sedan självständigt ska kunna delta i sociala sammanhang. Insatsen utformas utifrån den enskildes behov och kan bestå av social samvaro, samtal och promenader till mötesplatser. Kontaktpersonen är endast ett alternativ när det ordinarie nätverket eller andra möjligheter inte kan tillgodose behovet.

Insatsen kan inte beviljas med någon specifik kompetens kring genomförandet så som kunskap kring sjukdomar, till exempel demens, svåra psykiatriska diagnoser, utåtagerande och utmanande beteenden, skadligt bruk och beroende eller ingående kunskaper kring exempelvis hjälpmedel.

För att vara aktuell för insatsen kontaktperson ska nedanstående kriterier vara uppfyllda där den enskilde ska:

1. Ha ett behov av social gemenskap och känna sig isolerad.
2. Ha provat att på egen hand tillgodose sig social samvaro genom att självständigt komma ut på sådant som den enskilde är intresserad av.
3. Inte vara i behov av specifik kunskap/bemötande då insatsen inte kräver utbildad personal.
4. Vara i behov av utevistelse, aktivering anpassad efter ålder och mognad exempelvis promenader, fritidsaktiviteter och delaktighet i samhället.

För barn över 15 år krävs samtycke från barnet för att insatsen ska beviljas.

Kontaktfamilj

Syftet med insatsen är att hjälpa föräldrar att kunna ta sitt föräldraansvar.

Familjestöd ska beviljas, i samband med att kontaktfamiljsinsatsen beviljas, för att arbeta med de förändringar som föräldrarna behöver göra för att klara sitt föräldraskap utan denna insats.

Innan insatsen beviljas skall det utredas vad barnet har för naturligt nätverk, exempelvis bland släkt och vänner, som kan tillgodose behovet istället utan att det blir en formaliserad insats. Bedöms släkt eller vänner kunna tillgodose behovet, beviljas inte insatsen.

Målgruppen är barn 3-14 år. De som utför uppdraget är frivilliga resurser som uppbär arvode. Insatsen beviljas 1-2 helger i månaden, främst på helgerna.

Kontaktfamilj är inte att se som ett substitut för dels behovet av dygnsvård, dels avlastning.

Särskild kvalificerad kontaktperson (SKKP)

Målgruppen för insatsen är barn och ungdomar som löper en förhöjd risk för skadligt bruk och beroende eller kriminalitet på grund av egna problem eller annat socialt nedbrytande beteende, eller på grund av riskfaktorer i familjen eller närmiljön. Syftet är att stödja och stärka ungdomen för att främja en prosocial utveckling och minska risken för antisocialitet. Socialtjänstens insatser syftar också mer specifikt till att möjliggöra för barnet eller ungdomen att bo kvar i hemmet, det vill säga att undvika placering. För SKKP ställs krav på relevant utbildning och/eller erfarenhet av psykosocialt arbete med ungdomar.

3.4 Våld i nära relationer

Samtalsstöd

Syftet med insatsen är att ge stöd åt personer som blivit utsatta för våld eller som utsatt någon annan för våld i en *nära* relation. Insatsen syftar också till att ge stöd till barn och unga som har bevittnat/upplevt våld mellan sina föräldrar eller vårdnadshavare. Socialförvaltningen erbjuder stödsamtal även för kvinnor som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck.

Skyddat boende

Skyddat boende är en insats enligt socialtjänstlagen som syftar till att omedelbart skydda personer som är utsatta för våld, hot eller andra allvarliga kränkningar i nära relationer. Det gäller särskilt kvinnor, barn och andra närstående som lever i en situation där deras säkerhet är hotad. Boendet ska erbjuda en trygg, säker och anpassad miljö för återhämtning och stöd

i att skapa ett liv fritt från våld. Observera att för barn kan skyddat boende även beslutas om enligt lagen om placering av barn i skyddat boenden om en vårdnadshavare inte samtycker till placering.

Barn som vistas i skyddat boende ska inte längre betraktas som medföljande, utan som individer med eget behov av skydd och stöd. Det innebär att varje barn ska få en individuell behovsbedömning och ett eget placeringsbeslut. Barnets rätt till trygghet, delaktighet, skolgång, hälsa samt ett traumamedvetet bemötande ska säkerställas under hela placeringstiden.

Syftet med placeringen är att ge ett tillfälligt men ändamålsenligt skydd som skapar förutsättningar för en varaktig, trygg och självständig livssituation fri från våld – för såväl vuxna som barn.

Kortsiktigt boende

Syftet med insatsen är att ge vuxna personer och eventuellt medföljande barn ett tillfälligt boende i form av akutlägenhet med anledning av att personen utifrån våld i nära relation inte bedöms vara trygg eller säker i sin egen bostad. Den enskilde är relativt självgående och bedöms fortsatt vara trygg/säker i Linköping. Denna insats kan beviljas i kombination med andra insatser såsom stödsamtal eller boendestöd.

Långsiktigt boende

Syftet med insatsen är att erbjuda vuxna personer över 18 år, som till följd av våld i nära relation står utan egen bostad och/eller har hinder för att på egen hand kunna få en egen bostad, ett eget boende med andrahandskontrakt i kombination med en bosocial öppenvårdsinsats. Öppenvårdsinsatsen kallas bosocialt stöd och är en förutsättning för att få andrahandskontraktet.

Insats för ekonomiska behov

Insatsen syftar till att ge den enskilde, som till följd av våld i nära relation, är i behov av akut ekonomiskt bistånd. Det akuta kan exempelvis vara akuta matpengar, insats för ekonomiska behov enligt norm för en kortare period, eller punktinsatser. Bifall till bistånd är en tydlig konsekvens av våldet, exempelvis flyttfirma och låsbyte. Handläggare gör kontroll med IAF om det finns ett pågående ärende inom IAF.

3.5 Heldygnsvård

Heldygnsvård beskriver insatser som ger vård och behandling eller omsorg på heldygns basis under mer än halva månaden eller som bedrivs inom jourhem och tillfällig placering i enskilt hem, även om dessa är en kortare period.

Familjehem

Barn och unga

Målgruppen för familjehem är barn och unga som behöver bo i ett annat hem än sitt egna med anledning av till exempel att föräldrarna brister i omsorgen eller brister i hemmet såsom våld och eller skadligt bruk och beroende. Det kan också handla om relationsproblem i familjen. Barnet, den unge, kan också ha behov av att bo i en annan familj på grund av sitt eget beteende. Insatsen riktar sig till barn och unga, 0-15 år, eller äldre tonåringar, 16-18 år, i första hand bör dock andra insatser övervägas för den äldre målgruppen vid en nyplacering. Ensamkommande barn, upp till 14 års ålder, kan komma ifråga för denna insats. Placeringen kan pågå efter att den unge blivit myndig om hen går i gymnasiet men en ny placering utifrån ovanstående kriterier påbörjas i normalfallet inte efter att den unge blivit myndig. I vården ska det ingå att arbeta med att göra den unge självständig för att klara ett eget boende och livsföring.

Inför beslut om familjehem ska det alltid utredas om det finns möjlighet att placera barnet i sitt egna nätverk.

Familjehemmen är frivilligt engagerade familjer som erhåller arvode och omkostnad och som öppnar upp sitt hem för ett eller flera barn. Placeringen i familjehem kan vara under en kortare tid eller under hela barnets uppväxt.

Placeringen övervägs var sjätte månad och målet är alltid att barnet skall återförenas med sina biologiska föräldrar. Det bör även övervägas om det finns skäl att ansöka om överflyttning av vårdnaden av barnet till familjehemmet, detta ska som senast göras när barnet varit placerat i samma familjehem i två år.

Insatsen ska avslutas när föräldrar inte längre är försörjningsskyldiga för sina barn.

Vuxna

Familjehem kan i restriktiva fall beviljas även till vuxna personer. Där det hos den enskilde föreligger skadligt bruk och beroende eller behov av skydd som är så omfattande att behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Hem för vård och boende (HVB)

Hem för vård eller boende, HVB, är en verksamhet som bedriver behandling eller är inriktad på omvårdnad, stöd eller fostran. Ett HVB kan rikta sig till barn, unga och vuxna med någon form av behov inom socialtjänstens ansvarsområde, exempelvis skadligt bruk och beroende.

HVB är institutioner som erbjuder social heldygnsvård i form av omvårdnad, behandling och i vissa fall utredning. Socialnämnden har ramavtal där flera upphandlade HVB ingår och som i första hand används. När det inte finns plats på HVB inom ramavtalet för en individ på grund

av exempelvis full beläggning eller att det inte finns något HVB inom ramavtalet som matchar just den enskildes behov kan placering ske i icke upphandlad verksamhet.

Innan heldygnsvård övervägs ska samtlig behandling i öppenvård och annan huvudmans ansvar vara bedömt och uttömt. Behovet av stöd och behandling ska inte kunna tillgodoses genom öppenvård eller andra insatser på hemmaplan.

Barn och unga

Syftet med att placera barn och unga på HVB är i första hand vård och behandling men även utredningsplacering kan bli aktuellt. I vården ska det ingå att arbeta med att göra den unge självständig för att klara ett eget boende och livsföring.

Insatsen kan även beviljas för ensamkommande barn och ungdomar. När en ensamkommande anvisas till Linköping saknas i regel kunskap om den unges resurser och förutsättningar att klara av en vårdform med mindre stöd. Den unge kan därför placeras på HVB även om det saknas sociala problem i omfattning med ovan. Vården ska i normalfallet inriktas på att den unge förbereds på att leva ett självständigt liv i samhället.

Vuxna

Vuxna individer som behöver insatsen har ofta behov och en problematik som är komplex och kan grunda sig i många olika områden. Det ska föreligga ett behov av en tät tillsyn samt omfattande stöd på grund av skadligt bruk och beroende eller samsjuklighet. Insatsen riktar sig till individer som är 21 år och äldre.

Behov av vård eller behandling på grund av psykisk ohälsa, exempelvis depression, trauma, suicidrisk, utgör inte skäl för vård på HVB genom socialtjänsten. Dessa behov har regionen främsta ansvaret för och ska tillgodoses. Endast det faktum att den enskilde är bostadslös är inte skäl för vård på HVB, utan personen behöver ha ett skadligt bruk och beroende som inte kan tillgodoses med insatser på hemmaplan.

I anslutning till att bevilja den enskilde insatsen ska det påbörjas en planering för eventuella insatser som kan behövas efter avslutad placering.

Stödboende unga

Stödboende är ett mer självständigt boende och kan vara aktuellt för barn och unga som inte har behov av sådana vård- och behandlingsinsatser som motiverar en placering i HVB. Stödboende innebär att barnet/den unge har ett eget boende under placeringstiden. Stödboende kan beviljas barn och unga som är mellan 16-20 år. Placering på stödboenden i andra kommuner kan ske som ett led i etablering på annan ort. Socialsekreterare ska särskilt bedöma och dokumentera att insatsen är lämplig för den som är mellan 16 och 18 år.

Möjliga målgrupper för insatsen:

- Barn och unga som är bättre socialt fungerande och endast har ett mindre

vårdbehov. De är också så pass mogna och självständiga att familjehemsplacering inte bedöms lämplig.

- Barn och unga som kan vara i behov av utslussning och eftervård efter placering i familjehem eller HVB.
- Ensamkommande barn och unga.
- Barn och unga som lever i en konfliktfylld eller på annat sätt otillfredsställande hemsituation som dock inte motiverar placering i HVB och där Familjestödet arbetat med konflikterna utan framgång.
- Barn och unga som har dokumenterade kopplingar till kriminalitet och som är i behov av stödboende i en annan kommun utifrån skydd. Det behöver finnas en dokumenterad kontakt med BOPS inom polisen och att de bedömer att ungdomen är i behov av personskydd.
- Den unge behöver vara motiverad.

Utslussboende

Utslussboende är avsett för enskilda personer som behöver insatser i form av tillsyn och stöd, men inte vård eller behandling. Insatsen sätts ofta in efter avslutad heldygnsvård under en övergångsperiod. Insatsen kan vid behov kombineras med behandlingsinsatser i form av öppenvård. Vid utsluss ska den enskildes behov av boendestödjande insatser tillgodoses. Den enskilde får en mentor som vid sidan av övrig personal kan vägleda, stötta och finnas till för individen.

Insatsen syftar till att uppnå/vidhålla en hållbar boendesituation och en fungerande vardag med struktur och tydlighet. Den övergripande målsättningen är att ge den enskilde förutsättningar för ett eget boende. Den enskilde erhåller stöd kring praktiska göromål i hemmiljön, exempelvis att städa gemensamt med individen, stötta och informera kring personlig hygien, hjälpa till med inköp av mat- och dagligvaror, matlagning, praktiska göromål kring ekonomi. Stöttning sker även i kontakten med exempelvis myndigheter och sjukvård. Den enskilde ska även få stöd i att skapa och delta i ett socialt sammanhang. Det kan även innefatta stöd i att upphöra eller minska en skadlig konsumtion av alkohol och/eller droger, samt att uppnå en fungerande försörjning och ekonomi.

Jourhem

Barn och unga som är i behov av ett akut skydd utanför det egna hemmet kan placeras i jourhem i avvaktan på stadigvarande placering eller andra insatser.

Tillfällig placering i icke utrett hem

Om ett barn är i omedelbart behov av skydd eller omvårdnad och det inte finns tillgång till ett redan godkänt jourhem, kan barnet eller den unge tillfälligt placeras i ett hem som ännu inte är utrett enligt 6 kap. 6 § socialtjänstlagen. Detta kan exempelvis vara en släkting, vän till familjen eller en familj som uttryckt vilja att ta emot barnet i sin vård.

Sådana placeringar ska endast ske vid akuta behov, och **en bedömning av barnets säkerhet, relation till hemmet samt hemmet som miljö ska göras innan placeringen sker**. Utredning av hemmet som familjehem/jourhem ska initieras omgående om placeringen förväntas bli mer än mycket kortvarig.

Vid akuta placeringar bör placering i barnets nätverk alltid övervägas i första hand, under förutsättning att barnets trygghet och säkerhet kan säkerställas.

Vägledning för dokumentation av akuta placeringar i annan familj

Olika typer av akuta placeringar ska dokumenteras och hanteras beroende på placeringstyp och om hemmet är utrett eller ej:

Typ av hem	Relation till barnet	Utrett enligt 6 kap. 6 § SoL?	Benämning i dokumentation	Kommentar/Åtgär d
Jourhem	Ej relation	✓ Ja	<i>Jourhem</i>	
Tillfällig placering av barn i enskilt hem	Ej relation	✗ Nej	<i>Tillfällig placering i enskilt hem</i>	Ej utrett hem eller på väg att utredas
Tillfällig placering hos närstående	Närstående	✗ Nej	<i>Tillfällig placering hos närstående</i>	Bedömning kring närstående görs omgående. Ej utrett hem eller på väg att utredas.
Familjehem	Närstående Ej relation	✓ Ja	<i>Familjehem</i> <i>Familjehem hos närstående</i>	Inga särskilda åtgärder krävs

Utredningshem- HVB

Målgruppen med placeringsformen är barn och deras föräldrar. Syftet med placeringen på ett utredningshem är att utreda föräldrarnas förutsättningar/förmåga att ta hand om sitt/sina barn och där utredningen bedöms vara så omfattande att den inte går att genomföra på hemmaplan. Det föreligger även en oro för barnets behov av skydd under dygnets alla timmar, som behöver tillgodoses av annan än föräldrarna, exempelvis fara för hälsa och utveckling.

Utgångspunkten är att utredningsteamet används i första hand. Om både utredning, observation och skydd behövs kan insatsen övervägas.

HVB på SiS Ungdomshem

En förutsättning för att få insatsen med stöd av SoL på SiS ungdomshem är att vården har föregåtts av tvångsvård. Målgrupp för insatsen är ungdomar som har vårdats med tvångsvård och skall slussas ut från SiS ungdomshem och inte kan återvända till Linköping på grund av exempelvis skyddsbehov eller tidigare skadligt bruk och beroende. Insatsen kan beviljas kortvarigt i samband med att tvångsvård upphör och i väntan på nya öppna insatser.

Vårdvistelse på HVB

Vårdvistelse syftar till att underlätta övergången mellan fängelsetiden och livet i frihet. Vårdvistelse kan bli aktuellt i det fall en person är i behov av extra stöd för att minska risken för återfall i brott. Den enskilde får behandling för det problem som ligger bakom kriminaliteten, exempelvis skadligt bruk och beroende, våldsbenägenhet, spelberoende eller hjälp att bryta kriminella tankar och handlingar. Behandlingen sker utanför fängelset på HVB. Endast det faktum att personen avtjänat ett fängelsestraff och är i behov av stöd därefter är inte skäl för att bevilja vårdvistelse. Beroende på fängelsestraffets längd har den enskilde varit nykter och drogfri under en eventuell längre tid, vilket därmed inte motiverar till vårdvistelse och placering på HVB. Precis som vid bedömning av "vanlig" heldygnsvård behöver bedömningen göras om behovet i första hand kan tillgodoses genom öppenvård och hemmaplanslösningar.

Korttidsplats

Korttidsplatsen riktar sig till personer med behov av omfattande omsorg och stöd som inte kan tillgodoses i det egna hemmet. Insatsen kan beviljas vid vårdplanering efter sjukhusvistelse, vid tillfällig nedsättning av hälsa eller för att utreda framtida boende- och stödbehov. Beslutet baseras på en individuell behovsbedömning och ska styrkas med relevanta medicinska och sociala underlag som visar på behovet. Om behovet kan tillgodoses med andra insatser exempelvis med stöd av boendestöd, hemtjänst, hemsjukvård, andra rehabiliterande och arbetstekniska insatser finns inte behov av korttidsplats. Det ska vara klart att vården som ges på en korttidsplats inte ska kunna ges i den ordinarie bostaden på ett tryggt sätt.

Det kan vara aktuellt med en korttidsplats under perioden en utredning pågår av den enskildes individuella omsorgsbehov för att kunna bedöma vidare insatser. Vid korttidsbeslut finns möjlighet att prova att gå hem under en omfattning av 48 timmar och återgå, om inte återgång sker förlorar den enskilde sin plats.

En korttidsplats beviljas för en begränsad tid. Målet är att återgå till ett självständigt boende eller att hitta en mer permanent lösning i form av exempelvis särskilt boende.

Träningsboende

Träningsboendet syftar till att stödja den enskilde i att sköta sin bostad och hantera tvätt, göra inköp och sköta hushållsekonomi, ta hand om personlig omvårdnad, få tillgång till arbete, studier eller annan sysselsättning samt bygga och upprätthålla kontakter med andra människor och myndigheter. Träningsboende för personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, med huvudsakligt fokus på unga vuxna.

För att beviljas träningsboende måste följande kriterier vara uppfyllda. Den enskilde ska inte ha ett pågående missbruk eller vara involverad i kriminalitet. En neuropsykiatrisk diagnos ska vara fastställd och styrkt med intyg som beskriver aktivitetsbegränsningar, orsaker till dessa samt stödbehov. Det ska finnas ett omfattande stödbehov som inte kan tillgodoses genom boendestöd eller boendestöd med bas. Den enskilde ska bedömas ha förmåga att utvecklas och öka sin självständighet.

Bostad med särskilt stöd enligt SoL

Enligt 8 kap. 11 § SoL ska det finnas boende för personer som möter betydande svårigheter i sin livsföring av fysiska, psykiska eller andra skäl.

För personer med psykiska, fysiska eller andra skäl, som inte kan bo i ett ordinärt boende, kan därför beslut om bistånd i form av särskilt boende beviljas. Särskilt boende skall endast beviljas om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt exempelvis genom hemtjänst och personen på grund av betydande svårigheter inte kan ordna eget boende. En majoritet av nedanstående kriterier skall vara uppfyllda:

1. psykisk funktionsnedsättning,
2. omfattande personligt omvårdnadsbehov,
3. omfattande medicinsk omvårdnad,
4. omfattande behov av närhet till personal dygnet runt,
5. behov av omfattande struktur och rutiner den alldagliga livsföringen, samt
6. behovet kan inte tillgodoses på annat sätt.

På det särskilda boendet med inriktning psykiatri bor den enskilde i en egen lägenhet med tillgång till personal dygnet runt, har tillgång till gemensamhetsutrymmen och till viss del social gemenskap genom boendets lättare aktiviteter.

3.6 Stöd till bostadsanskaffning

Reglerna i SoL innebär att personer i första hand är skyldiga att försörja sig själv och sin familj inom ramen för sin förmåga. I det ingår även ansvaret för att ordna bostad, exempelvis via bostadsförmedling, bostadsföretag eller på något annat sätt ordna den egna bostadssituationen.

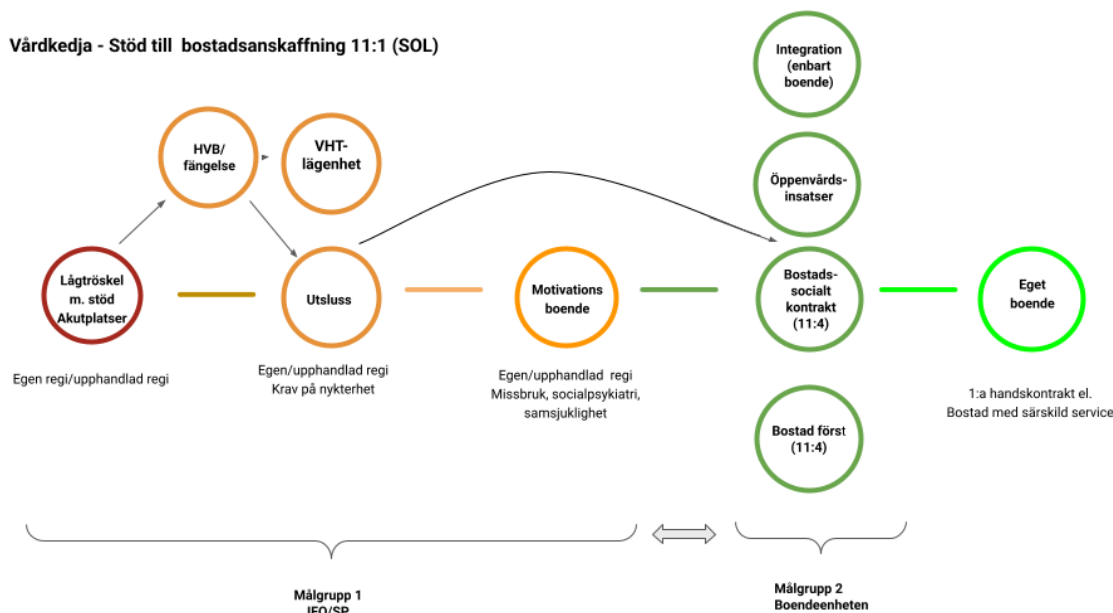
I SoL finns inga bestämmelser som ger bostadslösa en allmän rätt att få en bostad av socialtjänsten. Socialtjänsten kan dock i särskilda fall vara skyldig att tillhandahålla boende genom bistånd.

Den som är folkbokförd inom Linköpings kommun och befinner sig i hemlöshet kan få stöd genom att ansöka om stöd till bostadsanskaffning 11:1 SoL. Stöd till bostadsanskaffning kan verkställas i form av flera olika insatser, men de har alla gemensamt att fokus ligger på stödinsatserna som är till för att stötta den enskilde till progression mot ett eget boende i någon form.

När en ansökan kommer in görs en utredning av Utredning och uppföljning och/eller Boendeenheten (beroende på hur mycket information som finns i ansökan angående vilken målgrupp den sökande tillhör) utifrån den sökandes individuella boendesituation och behov av stöd. Sedan beviljas den insats som utredningen pekar på att den sökande behöver. Det här kan innebära avslag på stöd till bostadsanskaffning genom insats från Boendeenheten då behovet kan bedömas vara för stort. Istället kan behovet peka på att den enskilde är i behov av behandling, eller insatser som motiverar den enskilde till att ta emot annat stöd för att komma vidare i vårdkedjan. Den enskilde kan förflytta sig både fram och tillbaka i vårdkedjan, och steg kan hoppas över om den enskilde har de förmågor som krävs.

Allt bistånd ska bidra till ökad självständighet med ett permanent boende som slutmål.

Vårdkedja - Stöd till bostadsansaffning 11:1 (SOL)

Socialstyrelsen delar in målgruppen hemlösa i två grupper utifrån problematikens komplexitet.

Hemlöshet - Målgrupp 1	Hemlöshet - Målgrupp 2
<ul style="list-style-type: none"> • Individer med komplexa behov, omfattande psykisk ohälsa och/eller aktiv beroendeproblematik. • Dessa individer har behov av omfattande och koordinerade insatser som innefattar både boende- och vård, stöd, samt tillgång till specialiserade kompetenser inom socialt arbete, psykiatri och beroendevård. • Målsättningen för målgrupp 1 är att verka skademinimerande och på lång sikt stabilisera individen och komma vidare i vårdkedjan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Individer med mindre komplexa behov som i huvudsak kräver socialt stöd och boendestöd i kortsiktigt och långsiktigt boende, men utan den omfattande samsjukligheten som kännetecknar målgrupp 1. • Insatserna för denna grupp fokuserar på att stärka självständighet och förmåga att hantera den egna boendesituationen. • Målsättningen för målgrupp 2 är att befästa stabiliteten genom öppenvårdsinsatser i aktuellt boende med målet att få egen lägenhet.

<p>Den enskilde bedöms <u>inte</u> klara av ett eget boende med stöd.</p> <p>Planering för hur den enskilde ska komma vidare i vårdkedjan behöver göras. Planen och besluten kan göras i en och samma utredning. I vårdplanen ska även en plan för stöd att lösa sin egen boendesituation inkluderas.</p>	<p>Den enskilde bedöms klara ett eget boende, med hjälp och stöd. I detta ingår att kunna förhålla sig till skyldigheter som hyresgäst enligt Jordabalken såsom</p> <ul style="list-style-type: none"> - Betala hyran i tid. - Under hyrestiden väl vårda lägenheten med vad därtill hör. Till denna vårdnadsplikt hör till exempel att iaktta viss aktsamhet och rengöring. Hyresgästen är vidare skyldig att ersätta all skada som uppkommer genom dennes vållande eller vårdslöshet eller försummelse av någon som hör till dennes hushåll eller av annan som hyresgästen inrymt i lägenheten (12 kap 24 § första stycket JB). - När hyresgästen använder lägenheten ska denne se till att de som bor i omgivningen inte utsätts för störningar som kan vara så pass skadliga för hälsan eller annars försämra deras bostadsmiljö, att de inte rimligen bör tålas (störningar i boendet) (12 kap 25 § första stycket JB).
<p>När den enskilde har tagit sig vidare i vårdkedjan och, vid uppföljning, bedöms klara av eget boende med stöd men inte lyckats lösa sin egen boendesituation, tas en kontakt med Boendeenheten för utredning av insatser hos dem.</p> <p>Om den enskilde vid uppföljning inte bedöms ha förmåga att ta sig vidare i vårdkedjan, innan den bortavtalade besittningsrätten på fyra år försvinner, ska</p>	<p>Om den enskilde vid uppföljning inte bedöms ha förmåga att ta sig vidare i vårdkedjan, innan den bortavtalade besittningsrätten på fyra år försvinner, ska en kontakt tas med utredning och uppföljning för utredning och bedömning av eventuell "livslång" stödinsats.</p>

en utredning och bedömning av eventuell "permanent" stödinsats göras.	
--	--

Vräkningsförebyggande insatser

Få händelser skapar en så stor risk för hemlöshet och en drastiskt försvagad position på bostadsmarknaden som att bli avhyst. Socialtjänstens arbete med att förebygga avhysningar utgör en betydelsefull del i samhällets samlade insatser mot hemlöshet. Socialtjänsten har en central roll när det gäller insatser och samverkan för att förebygga avhysningar och har ansvar för att erbjuda stöd till enskilda personer och familjer som hotas av avhysning. Inom Socialförvaltningen har alla handläggare ansvar att jobba vräkningsförebyggande.

Syftet med Boendeenhetens vräkningsförebyggande arbete är att förebygga avhysningar i ärenden som inte är aktuella på annan enhet efter att underrättelse från hyresvärd kommit in. Handläggning och dokumentationen sker främst i aktualiseringsform. Handläggaren ska aktivt söka kontakt med personer tillhörande någon av prioriteringsgrupperna och erbjuda stöd. Personer som inte tillhör prioriterade målgrupper kontaktas med standardiserat informationsbrev enligt rutin.

Öppenvård

Personellt boendestöd

Med personellt boendestöd menas ett individanpassat stöd som tillhandahålls av personal för att stödja personer med boendeinsats att hantera saker i vardagen som är mer eller mindre relaterat till boendet. Ett syfte kan bland annat vara att förhindra avhysningar, stödja möjligheten till att bo kvar och komma vidare i vårdkedjan.

Det personella boendestödet anpassas utifrån individens behov och kan innebära en rad olika insatser med olika intensitet och regelbundenhet. Boendestödet kan vara såväl praktiskt som socialt stöd för att stärka förmågan att klara av vardagen i bostaden och i samhället.

Tillfälligt boende

Lågtröskelboende med stöd

Insatsen riktar sig till vuxna personer (från 21 år och uppåt) med pågående substansmissbruk, psykiatrisk problematik, och/eller samsjuklighet som befinner sig i hemlöshet. Det finns inga krav på drogfrihet eller nykterhet hos personerna som använder insatsen. Enskilda som är aktuella för insatsen har vanligtvis genomgått och/eller erbjudits behandling för sin problematik men inte nått progression. De bedöms vara i behov av ett boende med stöd dygnet runt utan krav på drogfrihet eller nykterhet. Det kan även vara individer som bor i en annan verksamhet med krav på drogfrihet och nykterhet och att individen har återfallit i missbruk och behöver en period av stabilisering innan hen kan återvända. I målgruppen kan andra typer av problem förekomma såsom olika former av funktionsnedsättningar, psykisk ohälsa, prostitution, och kriminell livsstil. Fysiska och somatiska åkommor är vanligt förekommande.

Insatsen förväntas leda till att individerna upplever en förbättrad livskvalitet. Fokus ligger på stabilisering av livssituationen, ökad självständighet och förbättrad hälsa.

Stöd till bostadsanskaffning - Stödinsats och boende

Motivationsboende (kan även benämnas stödboende)

Motivationsboende är en boendeform där den enskilde bor tillfälligt som ett steg på väg till eget boende. Den enskilde kan ha skadligt bruk och beroende i kombination med funktionsnedsättning eller annan social utsatthet samt har svårt att behålla en lägenhet eller skaffa boende på egen hand. Problematik av somatisk och psykiatrisk karaktär kan förekomma. Fokus ska vara på stödinsatser som hjälper den enskilde att ta sig vidare i vårdkedjan. Verksamheten ska ge individuellt utformat personligt och praktiskt stöd. Endast det faktum att den enskilde är bostadslös samt har ett skadligt bruk och beroende ger i sig inte automatisk rätt till motivationsboende. Det behöver även finnas ett mer omfattande omvårdnadsbehov, som inte kan tillgodoses genom öppenvårdsinsatser, till exempel boendestöd. Följer den enskilde inte vårdplanen, exempelvis inte tar emot stöd, kan den enskilde förlora rätten till insatsen. Därmed ska besittningsskyddet avtalas bort om den enskilde får ett andrahandskontrakt i samband med verkställande av insats.

Utslussboende

Utslussboende är avsett för enskilda personer som behöver insatser i form av tillsyn och stöd, men inte vård eller behandling. Insatsen sätts ofta in efter avslutad heldygnsvård under en övergångsperiod. Insatsen kan vid behov kombineras med behandlingsinsatser i form av öppenvård. Vid utsluss ska den enskildes behov av boendestödjande insatser tillgodoses. Den enskilde får en mentor som vid sidan av övrig personal kan vägleda, stötta och finnas till för individen.

Insatsen syftar till att uppnå/vidhålla en hållbar boendesituation och en fungerande vardag med struktur och tydlighet. Den övergripande målsättningen är att ge den enskilde förutsättningar för ett eget boende. Den enskilde erhåller stöd kring praktiska göromål i hemmiljön, exempelvis att städa gemensamt med individen, stötta och informera kring personlig hygien, hjälpa till med inköp av mat- och dagligvaror, matlagning, praktiska göromål kring ekonomi. Stöttning sker även i kontakten med exempelvis myndigheter och sjukvård. Den enskilde ska även få stöd i att skapa och delta i ett socialt sammanhang. Det kan även innefatta stöd i att upprätthålla alkohol- och/eller drogfrihet, samt att uppnå en fungerande försörjning och ekonomi.

Verksamhetslägenhet

Verksamhetslägenheter är en del av vårdkedjan. Verksamhetslägenhet som insats kan vara aktuell efter behandling som en del av hemmaplanslösning eller efter avtjänat fängelsestraff. Här har vi klienter som tillhör målgrupp 1 och som är i behov av intensivt stöd för att klara boende på egen hand.

Verksamhetslägenhet är en tillfällig boendelösning. Här bor klienten under en kort och begränsad tidsperiod och förbereds för att klara boende i en mer långsiktig boendeform t ex eget kontrakt eller bosocialt stödkontrakt. Socialförvaltningen står som första hyresgäst för lägenheten och den enskilde har inte möjlighet till andrahandskontrakt eller att ta över kontraktet på verksamhetslägenheten.

Barn får inte vistas eller övernatta i lägenheten.

Klienten behöver vara drogfri. Vid eventuell återfall behöver det intensiva stödet fånga klienten och arbeta motiverande för att klienten ska upprätthålla och bibehålla sin drogfrihet.

Bostadssocialt kontrakt

Insatsen syftar till att ge tidsbegränsat stöd i form av stödinsats i kombination med ett boende med andrahandskontrakt som del av vårdkedjan. En bostad med ett hyreskontrakt bedöms vara över skäligen levnadsförhållanden och beviljas därför inte med stöd av 11 kap. 1 § socialtjänstlagen, utan med stöd av 11 kap. 4 § socialtjänstlagen. Besittningsrätten ska alltid avtalas bort.

Vid prövning om en person har rätt till insatsen bostadssocialt kontrakt ska följande individuella bedömningar alltid göras:

- Är helt bostadslös.
- Har uttömt samtliga andra möjligheter att få sitt behov av boende tillgodosett.

- Tillhör en socialt utsatt grupp som behöver särskild hjälp att skaffa en bostad, i **kombination med** att ha,
- speciella svårigheter att skaffa en bostad, såsom avsaknad av förmåga, inte enbart generella svårigheter på grund av bostadsbrist. Det är kombinationen av olika svårigheter och den individuella prövningen som ligger till grund för om den enskilde har en speciell svårighet eller inte.

Exempel på sådan problematik kan vara klienter med

- viss psykisk ohälsa eller NPF vilka inte är berättigade boende via förvaltningens övriga enheter eller klienter med skyddsbehov vilka inte kan lösa sin boendesituation på egen hand.
- Omfattande skulder registrerade hos Kronofogden samt inkassobolag och/eller hyresskulder som inte kan regleras inom en överskådlig framtid. Skulderna ska styrkas genom inlämnad skuldförteckning från Kronofogden.

Har man en god man eller förvaltare bedöms man inte ha speciella svårigheter då det enligt rättspraxis (HFD 2022 ref 46) är den gode mannens/förvaltarens uppgift att tillse att den enskilde har någonstans att bo.

- Kunna sköta en lägenhet enligt hyreslagstiftningen med stödinsats i form av exempelvis boendestöd/personellt boendestöd.
- Mindre omfattande skadligt bruk och beroende/mindre svår psykisk ohälsa.

Insatsen ska verkställas med fokus på progression mot eget boende. Krav för progression är att:

- individen följer planering och tar emot stöd,
- individen söker boenden efter bästa förmåga, och
- ett stabilt hyresförhållande utifrån god hyressed är uppnådd, det vill säga att hyran betalas i tid, lägenheten sköts, det är störningsfritt och ordningsregler för boendet efterlevs.

Insatsen syftar till att den enskilde ska kunna ta över hyreskontraktet.

Bostad Först

Bland de grupper som kan få hjälp genom Bostad först finns människor i hemlöshet som har allvarliga psykiska sjukdomar eller psykisk ohälsa, missbruksproblem eller andra psykosociala problem. Den bärande idén i Bostad först är att människor i hemlöshet ska

erbjudas långsiktigt boende i en egen lägenhet utan några krav på att först ha genomgått behandling eller uppvisat nykterhet eller drogfrihet. Med bostaden som bas kan personerna sedan få stöd att stärka sin förmåga att hantera det som tidigare hindrat dem från att få och behålla ett eget hem.

Den som får en lägenhet inom ramen för Bostad först uppmuntras att formulera hur den vill komma tillbaka till ett självständigt och socialt integrerat liv. Det görs tillsammans med en stödperson. Utifrån detta får den boende erbjudande om olika insatser för att komma tillrätta med sitt missbruk eller psykiska ohälsa.

4. Beslut om insats enligt LSS

Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är en rättighetslag som ska garantera personer med omfattande och varaktiga funktionshinder goda levnadsvillkor, att de får den hjälp de behöver i det dagliga livet och att de kan påverka vilket stöd och vilken service de får. Enligt 8 § LSS ska insatser enligt lagen endast ges den enskilde om hen begär det. Om den enskilde är under 15 år eller uppenbart saknar förmåga att på egen hand ta ställning i frågan kan vårdnadshavare, god man, förmyndare, förvaltare eller framtidsfullmaktshavare begära insatser för den enskilde.

Med goda levnadsvillkor avses att den enskilde ska få leva som andra i motsvarande ålder. Vid bedömningen av om en person har behov av en insats för sin livsföring enligt LSS måste en jämförelse göras med den livsföring som kan anses normal för personer i samma ålder (HFD 2011 ref 60).

Målet för en verksamhet enligt LSS bör vara att människor med omfattande funktionshinder ska kunna skapa sig ett värdigt liv, så likt andra människors som möjligt och i gemenskap med andra människor. Det övergripande syftet med de särskilda insatserna bör vara att åstadkomma så jämlika villkor som möjligt mellan människor med omfattande funktionshinder och andra människor. (Prop. 1992/93:159 s. 50)

För att kunna pröva rätten till insatser enligt LSS behöver den enskilde ingå i en personkrets enligt 1 § LSS. I LSS finns 10 olika insatser som enskilda kan söka från kommunen, dock är 9 § 1 främst en insats som regionen ansvarar för. Därtill kan enskilda bosatta i annan kommun som omfattas av LSS personkrets ansökan om förhandsbesked från kommunen.

Individens behov av en insats ska alltid bedömas utifrån den individuella situationen. Normaliseringsprincipen, vilket innebär att en person med funktionsnedsättning ska ha samma rättigheter och skyldigheter i samhället som alla andra, ska vara vägledande. Bedömningen av individens behov ska alltså ske utifrån en jämförelse med hur en person i samma ålder utan funktionsvariation lever.

Vid prövning om en person har rätt till insats enligt LSS ska följande bedömningar alltid

göras:

- tillhör LSS personkrets 1,2 eller 3,
- har behov av sökt insats,
- genom insatsen tillförsäkras goda levnadsvillkor, samt
- att behovet inte är tillgodosett på annat sätt.

4.1 Bedöma behov hos barn med funktionsnedsättningar

Vårdnadshavare till barn med funktionsnedsättning har enligt Föräldrabalken ansvar för barnets personliga förhållanden och ansvar för att barnets behov blir tillgodosedda. Det handlar om att barnet får den omsorg som behövs med hänsyn till barnets ålder, utveckling och andra omständigheter. Barnets ålder har betydelse för rätten till insatser. Från och med att barnet är cirka 12 år förväntas inte längre vårdnadshavare ansvara för barnets grundläggande behov. När det gäller personlig assistans till barn utreds barnets totala behov av hjälp med samtliga grundläggande behov. Vid bedömning av barns rätt till personlig assistans görs ett schabloniserat föräldraavdrag utifrån barnets ålder

4.2. Dubbla insatser

Den enskilde ska inte beviljas två eller flera insatser som tillgodoser samma behov.

Beslut om andra insatser enligt SoL eller LSS kan påverka omfattningen av assistansbeslutet oavsett om beslutet kommer från Försäkringskassan eller från kommunen.

4.3 Insatser enligt LSS

Personlig assistans enligt 9 § punkt 2

Behov av stort, varaktigt och omfattande stöd av mycket personlig karaktär för personer som inte fyllt 67 år. Behoven behöver framgå av medicinskt underlag, till exempelvis läkarintyg och observationer i ADL-bedömning. Den enskilde avgör själv hur assistansen ska anordnas.

Beslut om andra insatser enligt SoL eller LSS kan därför påverka omfattningen av assistansbeslutet, och det oavsett om beslutet kommer från Försäkringskassan eller från kommunen. Personer över 65 år kan söka hemtjänst eller annat stöd enligt SoL eller LSS istället för utökad personlig assistans.

Socialförvaltningen ska återsöka kostnader från Försäkringskassan gällande assistansersättning enligt LSS i de fall det är möjligt.

Personlig assistans och korttidsvistelse

Korttidsvistelse beviljas inte för vuxna, barn och unga som är beviljade personlig assistans enligt 9 § 2 LSS eller assistansersättning enligt 51 kap Socialförsäkringsbalken (SFB).

När anhöriga som arbetar som personliga assistenter ska en restriktiv bedömning göras av rätten till korttidsvistelse när det behövs för avlastning. Detta då avlastning för anhöriga kan ske genom att utföraren anlitar andra personliga assistenter som går in och utför assistansen. En annan möjlighet är att den personliga assistansen helt utförs av andra än anhöriga, vilket också kan underlätta den enskildes självständighetsutveckling

Behov av mer än en personlig assistent (dubbelbemanning)

Mer än en assistent kan beviljas under förutsättning att det framgår av medicinskt underlag samt att möjligheten att tillgodose behovet med en personlig assistent i kombination med bostadsanpassning eller andra hjälpmedel har utretts.

Personlig assistans i andra verksamheter

Under tiden den enskilde vistas i annan verksamhet ska den enskildes behov av omvårdnad tillgodoses av den verksamheten. Personlig assistans beviljad enligt 9 § 2 LSS eller assistansersättning enligt 51 kap Socialförsäkringsbalken (SFB) utförs därför vanligtvis inte:

- på en institution som tillhör eller får bidrag från staten, en kommun, eller region,
- i grupp- eller servicebostad,
- på korttidsvistelse enligt SoL eller LSS, eller
- i barnomsorg, skola eller daglig verksamhet enligt LSS.

Personlig assistans och ledsagning

Om en individ har insatsen personlig assistans enligt LSS ska bedömningen av ledsagning ske i den insatsen. Beslut om villkor på ledsagare vid beslut om färdtjänst medför inte en automatisk rätt till ledsagning enligt LSS utan en individuell prövning sker.

Personlig assistans och sjukhusvistelse

Ersättning för personlig assistans i samband med sjukhusvistelse ges inte utan särskilda skäl, vilket ska framgå av medicinskt underlag. Särskilda skäl kan handla om att den enskilde behöver tillgång till någon som har ingående kunskaper om personen eller att den enskilde inte kan kommunicera. När den enskilde är förälder och har personlig assistans beviljas den enskilde endast assistans för sina egna grundläggande och övriga behov.

Skolskjuts

Behov av stöd och tillsyn under skolresor i vissa fall omfattas av personlig assistans enligt 9 § 2 LSS, om personen redan har ett beslut om personlig assistans och behovet under skolskjutsen är knutet till grundläggande behov eller annat kvalificerat stöd. Högsta förvaltningsdomstolen har i HFD 2011 ref. 62 tydliggjort att tid för resa till och från skolan inte likställs med skoltid, vilket innebär att personlig assistans kan utgå även under dessa transporter, så länge behovet finns och redan omfattas av ett beslut om assistans.

Det är dock viktigt att understryka att personlig assistans inte beviljas enbart för ledsagning under skolskjuts. Insatsen kan endast användas för detta ändamål om det redan finns ett gällande beslut om personlig assistans och om det ingår i den totala bedömningen av personens behov.

Om ett barn har ett stödbehov under skolskjuts, men inte uppfyller kraven för personlig assistans enligt LSS, omfattas ansvaret i regel av vårdnadshavaren enligt föräldrabalken. Kommunens ansvar enligt skollagen avser att anordna skolskjuts, men inte att tillgodose personligt stöd eller omvårdnad under transporten.

Personlig assistans och om den enskilde är över 66 år

Personer över 66 år behåller den assistans som den enskilde beviljats före 66 års ålder, men kan inte beviljas någon utökning. Ansökningar om personlig assistans som inkommer efter 66-års dagen avslås därför.

Tillfällig utökning

Den enskilde som har beviljats personlig assistans av kommunen eller från Försäkringskassan och är under 65 år kan ansöka om tillfällig utökning. Ett exempel på en tillfällig utökning kan vara om den enskilde, på grund av sjukdom, behöver mer hjälp än vanligt i form av utökat antal assistanstimmar. Beslutet är vanligen begränsat till enstaka händelser eller kortare tid, det vill säga upp till 6 månader.

Ledsagarservice enligt 9 § punkt 3

Insatsen ska underlätta aktivt deltagande i samhället genom att ta sig från en plats till en annan. Ledsagarservice beviljas inte generellt, utan för specificerade aktiviteter. Personer i alla åldrar kan ha rätt till insatsen, men då är syftet att kunna leva som andra i samma ålder. Det är sällan som exempelvis mindre barn, som normalt inte rör sig på egen hand, ges ledsagarservice. Insatsen är till för att möjliggöra enklare aktiviteter och att bryta isolering, till exempel som att besöka vänner, delta i fritidsaktiviteter, i kulturlivet eller för att promenera. Ledsagarservice kan också behövas för att kunna besöka läkare, tandläkare eller vårdcentral samt i färdtjänst. Att åka på semester utomlands anses inte ha karaktären av en enklare aktivitet. De omkostnader för ledsagaren som uppstår under ledsagningen står verksamheten för.

Handläggare ska hänvisa till andra huvudmäns ansvar, där det är aktuellt, exempelvis Regionen.

Ledsagarservice får i regel inte utföras av anhöriga, släkt eller vänner⁶ som anställs för att utföra avlösarservice.

⁶För mer information se dokumentet "Förtydligande angående anhörganställd personal m.m."

Ledsagarservice till och från skolan

Ledsagarservice enligt 9 § 3 LSS syftar till att främja den enskildes möjligheter till aktivt deltagande i samhällslivet. Det kan exempelvis handla om ledsagning till och från fritidsaktiviteter, kulturarrangemang, sociala sammanhang, träning eller enklare ärenden.

Resor till och från skola eller daglig verksamhet omfattas däremot inte av insatsen ledsagarservice. Sådana resor betraktas inte som fritidsaktiviteter utan som en del av personens dagliga livsföring, däribland utbildning och arbete. I både lagens förarbeten och rättspraxis framgår det tydligt att ledsagarservice inte ska användas för att tillgodose behov som uppstår i samband med skola, daglig verksamhet eller arbete.

Det innebär att ledsagarservice inte beviljas för att möjliggöra skolresor.

Biträde av kontaktperson enligt 9 § punkt 4

Insatsen syftar till att bryta social isolering för att hjälpa den enskilde att lämna hemmet, delta i samhällslivet och underlätta för ett självständigt liv i samhället. Avsikten med kontaktperson är att den enskildes sociala nätverk utökas, personen har möjlighet att påverka valet av kontaktperson. Den enskilde ska aktivt medverka i insatsens utförande. Kontaktperson ska vara en person utanför den enskildes nätverk.

För barn över 15 år krävs samtycke från barnet för att insatsen ska beviljas.

Avlösarservice i hemmet enligt 9 § punkt 5

Insatsen innebär att en person tillfälligt tar över omvårdnaden från anhörig eller närstående. Insatsen ska primärt utföras i eller i nära anslutning till hemmet, gå på promenad, till lekplatsen och liknande.

Avlösarservice är en avlastning. Den ges för att familjen ska kunna genomföra aktiviteter som personen med funktionsnedsättning inte deltar i eller för att anhöriga ska kunna ägna sig åt syskon, möjliggöra för anhöriga eller familjemedlemmar att få vila och avkoppling. Avlösarservice kan ske regelbundet eller vid oförutsedda situationer.

Avlösarservice ska inte användas i följande situationer:

- sjukdom och/eller ledighet från skolan,
- när ordinarie skola och/eller fritidsverksamhet håller stängt, samt
- vid förvärvsarbete.

I avlösarens uppdrag ingår inte att sköta om andra barn i familjen, hushållsuppgifter eller att hämta och lämna barn på förskola eller skola. De som lever i samma hushållsgemenskap⁷ kan inte utföra avlösning. Insatsen beviljas med visst antal timmar per kalendermånad.

⁷För mer information se dokumentet "Förtydligande angående anhöriganställd personal m.m."

Korttidsvistelse utanför det egna hemmet enligt 9 § punkt 6

Personer med funktionsnedsättning får miljöombyte och/eller rekreation samt att anhöriga får avlösning i omvårdnadsarbetet. Insatsen ska kunna användas som ett led i att bryta ett ensidigt beroendeförhållande mellan barn och familj eller som en förberedelse till ett mer självständigt liv. Korttidsvistelse kan ske regelbundet eller vid oförutsedda situationer alla dagar, kvällar och nätter i veckan. Korttidsvistelse kan utföras vid enstaka och/eller sammanhängande vistelser. Korttidsvistelse kan innebära en övernattningsmen men kan också ske på deltid.

Nämnden anser att det är goda levnadsvillkor att familjer regelbundet får avlastning på veckoslut, en riktning är minst en helg på fem veckor.

Korttidsvistelsen kan beviljas i form av korttids, stödfamilj eller lägervistelse. Kommunen har inget hälso- och sjukvårdsansvar i insatsen korttidsvistelse.

Stödfamilj

Att ha en stödfamilj betyder att ett barn eller en ungdom med funktionsnedsättning får komma och bo i en familj, som har utsetts av kommunen. Stödfamilj är ett frivilligt uppdrag som ges av familjer som har rekryterats av Linköpings kommun. Den som har beviljats stödfamilj kan lämna ett eget förslag på familj som kan fungera som stödfamilj. Stödfamiljen behöver dock utredas och godkännas av Linköpings kommun. Stödfamilj kan samordnas med kontaktfamilj och kan ibland vara samma familj över tid.

Läger/kollo

Linköpings kommuns utgångspunkt är att inte bevilja extern läger/kolloverksamhet utan att insatsen ska verkställas av Linköpings kommun. Lägervistelse/kolloverksamhet kan beviljas enligt beslut men erbjuds även via service, som en öppen verksamhet i Linköpings kommun. Det innebär att den enskilde inte behöver ha ett LSS-beslut för att delta eller besöka verksamheterna utan kan vända sig direkt till en ansvarig verksamhet. För vissa aktiviteter finns särskilda anmälningstider, för mer information se Linköpings kommuns hemsida. Korttidsvistelse i utflyktsform/läger ges till både barn och vuxna med funktionsnedsättning och utförs i kommunen eller dess närområde. Insatsen ska ha karaktären av utflykt och läger snarare än semesterresa.

Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov enligt 9 § punkt 7

Korttidstillsyn för barn över 12 år ska vara tillgänglig före och efter skoldagens slut samt under skollov och studiedagar, dock ej nattetid. Skolan har ansvar för att anordna fritidsverksamhet till och med vårterminen när ett barn fyller 13 år (14. kap SFS 2010:800). Behov av korttidstillsyn för skolungdom uppstår när skolans ansvar för fritids upphör, dock längst till och med att skolungdomen avslutar gymnasiet eller fyller 21 år.

Bostad med särskild service för barn eller ungdomar enligt 9 § punkt 8

Bostad med särskild service för barn och ungdomar omfattar kompletterande och varaktig uppväxtmiljö för barn och ungdomar som till följd av funktionsnedsättning behöver bo utanför föräldrahemmet. Insatsen ska skapa goda förutsättningar för barnets eller ungdomens känslomässiga och sociala utveckling samt tillgodose behovet av stöd samt en trygg uppväxt.

Familjehem

Familjehem innebär att barnet eller ungdomen bor i en annan familj än sin egen. Med familjehem enligt LSS avses detsamma som i 3 kap. 2 § socialtjänstförordningen (SoF). Boende i familjehem enligt LSS är dock inte tänkt att ges för att skydda barnet eller kompensera för bristande föräldraförmåga.

Bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § punkt 9

Bostad med särskild service består av personalstöd och bostad. Syftet med bostad med särskild service är att tillgodose den enskildes behov av stöd, service och trygghet som inte kan ges i ett ordinärt boende. Insatser enligt 9§9 och 9§8 LSS ska huvudsakligen verkställas inom Linköpings kommun.

Gruppboendestad

Syftet med gruppboendet är att vuxna personer med funktionsnedsättning som inte klarar eget boende eller boende i servicebostad ändå ska ha möjlighet att flytta hemifrån och skapa sig ett eget hem.

En gruppboendestad består av ett mindre antal lägenheter grupperade kring gemensamma utrymmen. Gruppboendestad beviljas enligt 9 § 9 LSS till personer som behöver ett nära stöd och gemenskap med andra. Där finns närhet till personal som mer eller mindre kontinuerligt ger stöd och personlig vård genom planerade och oplanerade insatser. I en gruppboendestad ingår det en fast bemanning och ett hälso- och sjukvårdsansvar över den boende.

Bedömningsområde	Gruppboendestad (inne lägenheter)
Funktionsförmåga	Mycket låg – personen klarar inte basala behov utan omfattande stöd
Trygghetsbehov	Högt – behov av ständig tillsyn och omedelbara insatser
Kognitiv förmåga	Bristande – svårigheter att strukturera vardagen

Närvaro av personal	Dygnet runt, i direkt anslutning till boendet
Boendemiljö	Samlade lägenheter med gemensamma utrymmen
Stödfunktionernas karaktär	Omvårdnad, praktisk hjälp, social träning, medicin, krishantering
Beslutsförmåga och initiativ	Begränsad – svårt att ta initiativ eller be om hjälp

Servicebostad

Syftet med insatsen servicebostad innefattar en bostadsform med visst fast basstöd genom anställd personal för boendet där omfattande service och vård kan ges dygnet runt.

En servicebostad består av fler lägenheter än en gruppboende. De kan vara belägna utspritt i ett flerbostadshus, i ett område eller samlade i ett hus eller en trappuppgång. Stödet till den enskilde ges mest i form av planerade insatser.

Bedömningsområde

Funktionsförmåga

Trygghetsbehov

Kognitiv förmåga

Närvaro av personal

Boendemiljö

Stödfunktionens karaktär

Servicebostad

Viss självständighet – klarar enklare vardagssysslor med stöd

Medel – trygg med planerat stöd, ingen ständig tillsyn krävs

Viss planeringsförmåga, men behov av stöd

Personal i närliggande enhet eller på besök

Spridda lägenheter i ordinarie bostadsområde

Stöd till självständighet, planering, socialt stöd

Beslutsförmåga och initiativ

Kan uttrycka behov och delta i
planering av insatser

Annan särskilt anpassad bostad

Med en annan särskilt anpassad bostad för vuxna avses en av kommunen anvisad bostad med viss grundanpassning men utan fast bemanning. I denna boendeform ingår inte omvårdnad och inte heller fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter. Om den enskilde behöver stöd och service i anslutning till boendet kan det ges inom ramen för andra insatser enligt LSS, till exempel personlig assistans och ledsagarservice. Stöd kan även ges i form av hemtjänst eller boendestöd enligt socialtjänstlagen. I boendeformen ingår inte ett hälso- och sjukvårdsansvar.

Daglig verksamhet enligt 9 § punkt 10

De personer som bedöms tillhöra personkrets 1 eller 2 enligt LSS, är i yrkesverksam ålder⁸ och inte står till arbetsmarknadens förfogande eller utbildar sig, kan få daglig verksamhet enligt 9 § 10 LSS.

Syftet med daglig verksamhet är att den ska bidra till personlig utveckling och att främja delaktighet i samhället. Verksamheten bör innehålla både habiliterande och mer produktionsinriktade uppgifter. Det övergripande målet är att utveckla den enskildes möjlighet till arbete. Den dagliga verksamheten ska erbjuda den enskilde stimulans, utveckling, meningsfullhet och gemenskap efter den enskildes önskemål.

Personer som av Socialnämnden i Linköping beviljas insatsen daglig verksamhet enligt LSS har möjlighet till eget val enligt LOV (lagen om valfrihetssystem). Eget val innebär en rätt att välja bland de av kommunen godkända utförare.

Som huvudregel kan daglig verksamhet verkställas på en verksamhet.

Förhandsbesked 16§

En person som ingår i en personkrets enligt 1 § LSS och avser att bosätta sig i Linköpings kommun har rätt att få sin begäran om insatser prövad enligt samma kriterier som en inom kommunen bosatt person. Detta innebär ingen rätt till förtur eller liknande.

Myndighetsutövningen ska vara behjälplig med förhandsbesked för den som planerar att flytta från kommunen. När det inkommer en ansökan från en person som bor i en annan kommun och denne ansöker om förhandsbesked ska ansökan behandlas som om personen är bosatt i Linköpings kommun. En person kan inte ansöka om förhandsbesked hos flera kommuner samtidigt. Den enskildes avsikt att flytta till kommunen ska vara klar och bestämd.

⁸ Med yrkesverksam ålder avses vuxna personer till och med allmän pensionsålder (2023 är det 69 år).

Ordlista och definitioner

Ansökan	<p>Vid rätten till bistånd finns inga begränsningar i 4 kap. 1 § SoL om vad den enskilde kan ansöka om. Den enskildes behov avgör om bistånd ska beviljas och hur det i sådana fall ska utformas. En ansökan om bistånd behöver därför inte vara noggrant preciserad för att frågan ska utredas och avgöras genom ett beslut.</p> <p>Den enskilde kan själv lägga fram sin sak eller välja att använda sig av ett ombud eller biträde. Ombud innebär en person med fullmakt från den enskilde att helt eller delvis föra hens talan. Biträde innebär en person som biträder en person utan att föra hens talan.</p>
Anmälan	En anmälan om att en person kan behöva social-och omsorgsnämndens stöd kan komma från såväl enskilda personer som från myndigheter, yrkesverksamheter och andra organisationer. När det gäller en myndighet kan anmälan komma antingen från myndigheten som sådan eller från en person som är anställd vid myndigheten.
Bedömning	Åtgärd i form av ett omdöme grundat på insamlad information.
Begäran	Insatser enligt LSS ska ges den enskilde endast om hen begär det. Om den enskilde är under 15 år eller uppenbart saknar förmåga att på egen hand ta ställning i frågan kan vårdnadshavare, god man, förmyndare, förvaltare eller framtida fullmaktshavare begära insatser för honom eller henne.
Beslut	Avgörande i en viss fråga som fattas på en gång eller i ett sammanhang.
Bistånd	Den hjälp som den enskilde har rätt till enligt socialtjänstlagen.
Civilsamhället	Är en samlad beteckning för den sfär i demokratiska samhällen som består av frivilliga sammanslutningar mellan individer (exempelvis folkrörelser, olika typer av föreningar, trossamfund) som är självständiga från staten.
Den enskilde	Person som tar emot social-och omsorgsnämndens insats. Andra förekommande begrepp med samma innebörd i aktuell riktlinje är person, individ, barn och den unge.
Förbehåll	Ett beslut kan innehålla ett förbehåll som gör den fortsatta giltigheten av beslutet beroende av en omprövning från nämnden.

	En form av förbehåll avser tidsbegränsning av beslut, exempelvis en redovisning av den tidsperiod under vilket beslutet gäller eller om att beslutet kan komma att omprövas om det sker väsentliga förändringar i de förhållanden som legat till grund för beslutet.
God man	En god man är en person som på ideell basis kan hjälpa en person att hantera sin ekonomi och att tillvarata sina rättigheter. En god man är ett frivilligt stöd. En god man kan hjälpa till inom ett, två eller tre olika områden: Förvalta egendom, bevaka rätt och sörja för person.
Handläggning	Samtliga åtgärder som vidtas från det att ett ärende öppnas till dess att det avslutas genom ett beslut.
Insats	Individuellt behovsprövat stöd eller individuellt behovsprövad vård och behandling som beviljats enligt SoL och LSS.
Journal	Den del av en personakt där anteckning av betydelse för handläggning av ett ärende samt för genomförande och uppföljning av en insats görs i kronologisk ordning. Ej att förväxla med den patientjournal som ska föras enligt patientdatalagen (2008:355).
Legal företrädare	Är en formellt utsedd god man, förvaltare, vårdnadshavare eller ett ombud med fullmakt.
LMA-kort	Ett kort som en asylsökande person får som bevis på att denne är asylsökande och får vara i Sverige under tiden som individen väntar på beslut. Är ej ett identitetskort.
LSS	Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade
Myndighetsutövning	En myndighets befogenhet att för enskild ensidigt bestämma om förmån, rättighet, skyldighet, disciplinpåföljd, avskedande eller annat jämförbart förhållande.
Omsorg	Vård och skötsel av någon.
Ordinärt boende	Med ordinärt boende avses boende i vanliga flerbostadshus, egna hem eller motsvarande.
Placering	Placering enligt socialtjänstlagen innebär att, efter beslut av social-och omsorgsnämnden, beredas vård utanför det egna hemmet. Begreppet placeras används i betydelsen verkställighet av beslut om vård.
Personkrets LSS	LSS innehåller bestämmelser om insatser för särskilt stöd och särskild service åt personer:

	<ol style="list-style-type: none"> 1. med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd, 2. med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, eller 3. med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.
Serviceinsats	Insats utan individuell behovsbedömning och beslut om bistånd.
SMART-mål	<p>Mål som är SMART:a är om de fastställer exakta mål och nyckeltal på ett lättillgängligt sätt. SMART innebär följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Specifikt • Mätbart • Acceperat • Realistiskt • Tidssatt
SoL	Socialtjänstlagen (2025:400)
Social-och omsorgsnämnden	Social-och omsorgsnämnden är en myndighets- och beställarnämnd. Nämnden ska inom kommunen svara för myndighetsutövning och verkställande enligt flera lagstiftningar, exempelvis SoL och LSS.
Social-och omsorgsförvaltningen	Social-och omsorgsförvaltningen är social-och omsorgsnämndens tjänstepersonsorganisation.
Uppdrag	En arbetsuppgift (av viss betydelse) som någon har tilldelats för utförande under viss tidsrymd.
Uppföljning	Även om det är någon annan än den beslutande nämnden som ansvarar för genomförandet av en insats har den beslutande nämnden fortfarande ansvaret för att den enskilde får den beviljade insatsen och att insatsen är av god kvalitet.
Utredning	All den verksamhet som syftar till att göra det möjligt för nämnden att fatta beslut i ett ärende hos nämnden.
Verkställighet	Genomförandet av en beslutad insats.
Vårdnadshavare	En person som har rätt och skyldighet att vårda någon, särskilt ett barn.

Ärende	Formellt avgränsad fråga (inom ett visst område) som tas upp till behandling. Vanligen av en viss myndighet.
Överklaga	Klaga över en dom eller beslut genom att föra ärendet till en högre instans. Instans innebär ett beslutsorgan på en viss nivå inom rättsväsendet.

Bilaga 1 - Insatser i Linköpings kommun enligt socialtjänstlagen och lag om stöd och service till vissa funktionshindrade

I nedanstående tabell framgår biståndsinsatser enligt SoL och LSS som social-och omsorgsnämnden i Linköpings kommun ansvarar för. Till respektive insats framgår bland annat begränsning i tid, omfattning och tid för uppföljning

Riktlinjen är vägledande och det är därför av vikt att poängtera att det alltid sker en individuell prövning om ett beslut ska vara tillsvidare eller tidsbegränsat. Om ett beslut ska vara tidsbegränsat ska det alltid motiveras. Det ska alltid göras en helhetsbedömning av den enskildes situation och behov i varje enskilt fall.

Socialtjänstlagen (2025:400) - SoL

Beslut	Insats / Placering / Annan Vård	Beslutstid	Omfattning	Uppföljning
Öppenvård enligt 4 kap. 1 § SoL				
11 kap. 1 § SoL	Familjestöd	Utgångspunkt: upp till 12 månader	Utifrån den individuella bedömningen av barnets behov, men max 20 timmar per vecka	Minst var 6:e månad
11 kap. 1 § SoL	Anhörigstöd	Utgångspunkt: upp till 6 månader	Utifrån den individuella bedömningen av barnets behov.	Minst var 6:e månad
11 kap. 1 § SoL	Brottsförebyggande	Utgångspunkt: upp till 12 månader	Utifrån den individuella bedömningen av barnets behov.	Minst var 6:e månad

11 kap. 1 § SoL	Boendestöd	Utgångspunkt: upp till 6 månader. Möjlighet till förlängning, i vissa fall, till 12 månader kan göras restriktivt.	Utgångspunkt: 1-2 tillfällen/vecka, totalt 3-4 timmar/vecka.	Minst var 3:e månad
11 kap. 1 § SoL	Boendestöd med bas	Utgångspunkt: upp till 6 månader	1-3 tillfällen/vecka	Minst var 3 månad
11 kap. 1 § SoL	Stöd vid umgänge	Utgångspunkt: upp till 6 månader	Utifrån individuella behov, men i normalfallet 2 gånger i månaden.	Minst var 6:e månad
11 kap. 1 § SoL	Samtalsstöd	Utgångspunkt (21 år och äldre): upp till 6 månader. Utgångspunkt (13-20 år): upp till 6 månader.	Samtal 1-5 gånger i -veckan (21 år och äldre) Utifrån individuella behov (13-20 år).	Uppföljning (21 år och äldre): Minst 1 månad innan beslutet upphör. Uppföljning (13-20 år): Minst var 3:e månad
11 kap. 1 § SoL	Provtagning	Utgångspunkt: Upp till 6 månader	Olika intervall, mellan 1-3 ggr i veckan under en period	Minst 1 gång per vecka
11 kap. 1 § SoL	Dagvård (extern öppenvård eller heldygnsvård)	Utgångspunkt: Upp till 2 månader	Olika utifrån individens behov; hel, halv eller kvarts dagvård.	Minst varannan månad
11 kap. 1 § SoL	Kontaktperson	Utgångspunkt: Upp till 6 månader.	För personer som är 22-65 år: 1 gång i veckan.	Minst var 3:e månad.

11 kap. 1 § SoL	Kontaktfamilj	Utgångspunkt: Upp till 12 månader.	Individuell bedömning, men utgångspunkten är varannan helg.	Minst var 6:e månad
11 kap. 1 § SoL	SKKP (Särskilt kvalificerad kontaktperson)	Utgångspunkt: Upp till 6-12 månader.	Max 10 timmar per vecka	Minst var 3:e månad
Våld i nära relationer				
11 kap. 1 § SoL	Samtalsstöd	Utgångspunkt: Upp till 3 månader		Minst varje månad
11 kap. 1 § SoL	Skyddat boende	Utgångspunkt: Upp till 6 månader		Minst var 3:e månad
11 kap. 1 § SoL	Kortsiktigt boende	Utgångspunkt: Upp till 3 månader		Minst varannan månad
11 kap. 1 § SoL	Långsiktigt boende	Utgångspunkt: Upp till 6 månader		Minst var 3:e månad
12 kap. 1 § SoL	Ekonomiskt bistånd	Utgångspunkt: Tillfälligt beslut upp till 3 månader		Minst varje månad
Heldygnsvård				
11 kap. 1	Familjehem	Utgångspunkt:		Minst var 3:e månad

§ SoL		<p>Barn och unga (0-18 år) tills vidare, längst till och med 18 års ålder</p> <p>Nytt beslut fattas vid myndighetsdagen till och med 31 augusti det år den unge avslutat sina gymnasiestudier och som längst till det att den unge fyller 21 år.</p> <p>TFCO 8-12 månaders beslut</p> <p>I särskilda fall kan även vuxna (21 år och äldre) röras av insatsen. Upp till 6 månader.</p>		
11 kap. 1 § SoL	HVB	<p>Utgångspunkt: Upp till 6 månader (0-21 år) Upp till 3 månader (22 år och äldre)</p> <p>Ensamkommande barn erhåller beslutet fram till avslutat gymnasium men som längst till och med vårterminen det året</p>	För vuxna (22 +) ska det i månad 1 ske planering för att säkerställa en trygg hemgång/eftervård och planering för medborgaren.	<p>Minst varannan månad (0-21 år)</p> <p>Minst 1 gång per månad (22 år och äldre)</p>

		hen fyller 20 år.		
11 kap. 1 § SoL	Stödboende unga	Utgångspunkt: Beslutstid till 18-årsdag, därefter nytt beslut 6 månader i taget maximalt till 21 årsdag. Ensamkommande barn erhåller beslutet fram till avslutat gymnasium men som längst till och med vårterminen det året hen fyller 20 år.		Minst var 3:e månad
11 kap. 1 § SoL	Stödboende/Motivation sboende	Utgångspunkt: Upp till 12 månader (18 år och äldre).		Minst var 3:e månad (18 år och äldre)
11 kap. 1 § SoL	Utslussboende	Utgångspunkt: Upp till 6 månader (18 år och äldre).		
11 kap. 1 § SoL	Jourhem	Utgångspunkt: Beslutstid under utredningstid (4 mån). Om det inte finns		Kontakt med placerat barn minst 1 gång per månad

		särskilda skäl får ett barn vårdas i ett jourhem i högst två månader efter det att social-och omsorgsnämndens utredning enligt 11 kap. 2 § om ingripande till barnets skydd eller stöd avslutats.		
11 kap. 1 § SoL	Tillfällig placering av barn i enskilt hem alternativ tillfällig placering av barn hos närstående	Utgångspunkt: Under utredningstid max 4 månader.	I avvaktan på fortsatt bedömning och beslut om mer varaktig vård.	Minst 1 gång per månad
11 kap. 1 § SoL	Utredningshem- HVB	Utgångspunkt: Upp till 4 månader.		Minst 1 gång per månad
11 kap. 1 § SoL	HVB på SiS Ungdomshem	Utgångspunkt: Upp till 3 månader.		Minst 1 gång per månad.
4 kap 1 § SoL	Korttidsplats	Utgångspunkt: Upp till 3 månader (18 år och äldre)		Minst var 3:e vecka.

11 kap. 1 § SoL	Bostad med särskild stöd	Utgångspunkt: Tidsbegränsning utifrån behov (18 år och äldre)		Uppföljning minst var 12:e månad
11 kap. 1 § SoL	Kortsiktigt boende	Utgångspunkt: Upp till 6 månader.		Minst var annan månad.
11 kap. 1 § SoL	Långsiktigt boende	Utgångspunkt: Upp till 12 månader.		Minst var 3:e månad

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387) - LSS

Beslut	Insats / Placering / Annan Vård	Beslutstid	Omfattning	Uppföljning
9§2	Personlig assistans: ekonomiskt stöd eller biträde	Utgångspunkt: Tidsbegränsning ska ske utifrån den enskildes behov. Vid tillfällig utökning är det som huvudregel begränsat till enstaka händelse eller kortare tid (upp till 6 månader).	Grundläggande behov: generellt minst 7 h/vecka (efter 20 h assistansersättning). Beslut formuleras i timmar och minuter. Det kan vara dygn, vecko- eller månadsbeslut.	Uppföljning minst en gång per år
9§3	Ledsagarservice	Utgångspunkt: Tidsbegränsning ska ske utifrån den enskildes behov Huvudregel: behov uppstår vid 12 års ålder	Det beror på vad insatsen ska användas till, beviljas i antal timmar/vecka eller timmar/månad.	Uppföljning minst var 6:e månad
9§4	Biträde av kontaktperson	Utgångspunkt: tidsbegränsning ska ske utifrån den enskildes behov. Upp till 12 månader. Huvudregel: från och med 8 års ålder.	Beviljas i antal timmar per månad. (Utgångspunkt: upp till 4 timmar/månad)	Uppföljning minst var 6:e månad

9§5	Avlösarservice	Utgångspunkt: tidsbegränsning ska ske utifrån den enskildes behov. Utgångspunkt: 12 månader för enskilda över 18 år, 1 år för barn.	Utgångspunkt: upp till 4 timmar/månad för enskilda över 18 år, 8 timmar/månad för barn.	Uppföljning minst var 6:e månad
9§6	Korttidsvistelse	Utgångspunkt: tidsbegränsning ska ske utifrån den enskildes behov. Upp till 12 månader för enskilda över 18 år, 2 år för barn.	Beviljas med omfattningen dygn per månad. Utgångspunkt: upp till 4 dygn per månad.	Uppföljning minst var 6:e månad.
9§7	Korttidstillsyn	Utgångspunkt: tidsbegränsas till och med 21 års ålder. Ytterligare tidsbegränsning kan ske utifrån den enskildes behov.		Uppföljning minst en gång per år.
9§8	Bostad med särskild service/ boende i familjehem	Tidsbegränsas till och med 18 års ålder eller slutförande av gymnasieskola. Ytterligare tidsbegränsning kan ske utifrån den enskildes behov.		Uppföljning minst var 6:e månad.

9§9	Bostad med särskild service/annan särskilt anpassad bostad	Utgångspunkt: tills vidare. Förbehåll i form av tidsbegränsning eller/och i form av omprövning på grund av ändrade omständigheter sker utifrån behov i särskilda fall.		Uppföljning minst var 12:e månad
9§10	Daglig verksamhet	Tidsbegränsning ska ske utifrån den enskildes behov. Från 18 års ålder eller slutförande av gymnasieskola Utgångspunkt: giltighetstid 3 år.		Uppföljning sker minst en gång per år.
16§ LSS	Förhandsbesked	Giltighetstid: 6 månader från och med första erbjudande om verkställighet		